

ገጽ 2

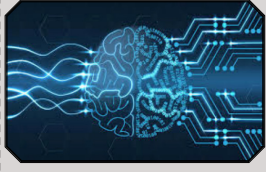
በፍ

ገጽ 3

የሕዝባዊ አብዮት ትምህርት

ገጽ 5

ገጽ 5

ገጽ 7

ገጽ 7

ገጽ 11

ዓመታዊ የዕለ አርባራውያን ነበርቲ ዞግ ማእከላዊ ምዕራብ ሰሜን አመሪካ

ዓመታዊ የዕለ አርባራውያን ነበርቲ ዞግ ማእከላዊ ምዕራብ ሰሜን አመሪካ ብሔራዊ አብ ከተማ ግራንድራፒድስ ተካላታል።
አብዚ ነብ 13 ከተማታት ዝመጽኡ 132 አባላትን ሓላፊቲ ውግባታት

ሆደናን ምደኤን ዝተሳተፉሉ ዋሳኤ ገሊጽ ስራሕ 2022 ክምህሙ ክሉ ኣብ መደቡ ስራሕ 2023 ተዘግቦ።
ኣብቲ ኢጋዎንጅ ጸብጽብ ሰላሳተ ውግባታት ማእከላዊ ምደኤን ምደኤን መጽሓፍት ሆደናን ቀጠላን ዘተ

ተካላታል።
ፈጽሞ ጉዳይት ኣምሳኢ ኣርባራ ኣብ ኣመሪካ ኣቶ ብርክን ዝበረረወ፡ “ተራ ንቕጽ ዜጋ ኣብ ምዃን ሓደላ ሃር” ብዘበል ኣርገላቲ ስራሕ ሰሚር ክበ ክሉ ሓላፊት ህዝቡን ኮሙን ጉዳይት

ወ/ሮ ሓደሳኤ ቀለታ ደሜ ናይ 2023 መደብ ዕዮ ዝርዝራዊ መግለጺ ኣቕሪቡ። ኣብ መወጃታ ምርጫ ሓደሳኤ ኣቶዳት ኣቶ ደሳለኤ ምክሮ፡ ተሳተፍቲ 105 ሺሕ ዶላር ወጻዮም።

እዚ ኮምዚሉ ኣገዛዝ ብደሮ ናይዚ ዋሳኤ ኣርባራውያን ተቐማሚ ግራንድራፒድስ ዝውግም “ሰብዒዊ ማእከል ማእከላዊ” ኮምፕሙተር ክብቲ ቦታ ዝጽሓፍ ሓላፊት ኣጸላጠ።

ኢምኒ-ሓደላ - ነበርቲ ሕጽረታት ቤት-ትምህርቲ የቃልሉ

ነበርቲ ምዕራብ ክብ. ዓፄ ሸለሙን - ኣብ ንኣሰ ዞግ ኢምኒ-ሓደላ፡ ገዝዮምን ገልብዮምን ብምውህድ ሕጽረታት ቤት-ትምህርቲ ንምቅላል ተዋጎ ወሰዶም።

እቲ መደብ ምህራሕ ተወሳኺ ክፍሊታት መግለጺ መምህራንን ቀጽሪን ከምዝከቃልሉ ምስ ተዘጋጅ ደማ ንመሃርሕ ምምሃርን ምስትምሃርን ብኣሉታ ክፍሉ ዝጽንኦ ጸሞት ከምዝከቃልሉ ኣመሓዳሪቲ ምምሕደር ክብ. ኣቶ ባሮርኡ ተክላ ሓበሩ።

ርእሰ-መምህር ናይታ ቤት-ትምህርቲ መምህር ኣንገሎም ዝረገገሉሎም ብወገኡ ህዘበ. ዝወሰዱ ተዋጎ መርኢያ ስራሕ ዘሉ ንቕሓት ከምዝገኙ ብምጥቃስ ምስቲ ዝሰላሰ ዘሉ ናይ ምህራብ ንጥራታት ተደማዶ ኣብ ንጥራታቶም ዓቢ. ፍታሕ ከምዝገጸኦ ገለጹ።

ሱፐርቫይዘር ኣብዮት-ትምህርቲ ንኣሰ ዞግ ኢምኒ-ሓደላ መምህር የኣል ኣፈወርቂ ደሜ እዚ ኣብታዊ ተዋጎ ኣብ ከሉ ክበታት ብዘከላል ክቐጽል ኣዘግብኡ።

ፈረንሳይ ዘየቋረጸ ምዝመዛ ኣፍሪቃ

ህወ ፈረንሳይ ኣብ ኣፍሪቃ ነብ መደብ 17 ክፍላዘመን ከምዝጀምረ መዋከብ ታሪኽ ደሕሰቡ። ፈረንሳይ ከም መዝገባዊ ሓደላ ዝተቐልቀለት ግድ፡ ኣብ መደብ 19 ክፍላዘመን፡ ኣብ 1830 ብኣልጀርያ ዝጀመረ ግዝኣታ ድሕሪ ዋሳኤ በርሊን ንኣፍሪቃ ንምግዛእ ብዘተከበረ ጉዳተይ ንክፈረም ሞርሲን ከም መጽሐፍ ባይታ ተጠቐሞ ነቲ “ናይ ሰልጣን ተልእኾ” (civilizing mission) ዝሰማዕቶ ናይ ምጥፋንነት ውጥኡ ናብ ምህራብን ዞግ ኣኣቶርያዊ ኣፍሪቃን ዘርገሐቱ። ኣብ 1930 ደሜ ግዝኣት ፈረንሳይ ኣብ ኣፍሪቃ ናብ 20 ሃገራት ክብ ብምህራ ልሳሊ 13 ሚልዮን ትርብዒት ከሊ-ሜክሮ ዝፍኑ ዓቢ ኣምብራሲያ ከ።

ፈረንሳይ ከተን ኣብ ትሕቲ ግዝኣታ ዘቐተወትን ሃገራት ኣፍሪቃ ኣብ ክልቲ ደረጃያ ከፈለቱ። ኣብ ትሕተ-ሃገራ ዝርከብ - ምኣል. ዝምዘመዛ ጸጋታት፡ ኣብ ሰሜን ኣፍሪቃ ዝርከብ ደማ ፈረንሳውያን ሰፍሮ ዝቐመጠሉ። ብዝመዘከሉ ንመሬት ህዝቡን ጸጋታትን ናይተን ሃገራት ክሰብ እየን ምዝርከር መዝገብ፡ ሃክሳታቱ፡ ንምዝመዛ ፈረንሳይ ካብተም ክልኦት ገዢቲ ሓደላታት ፍልይ ዘበሎ ግድ፡ ድሕሪ ምኣደ “ናጽነት” ናይተን ሃገራት ወን እንተኾነ ምቕጻላቱ።

ፕሪዚደንት ፈረንሳይ ነበርቲ ሸክላ ኣብ 2008፡ “ፈረንሳይ ኣፍሪቃ ናብ ደረጃ ሳልሳይ ዓመ ስታሕታሕ ምዃነት” ኣሉ ነይሩ። ካብ 1981 ክሰብ 1995 ፕሪዚደንት ዝበረ ፍራንኮዊ ሚኒስትር ወን ኣብ 1957 “ብዘይ ኣፍሪቃ ፈረንሳይ ኣብ መደብ 21 ታሪኽ ክህልዋ ኣይከብን” ኣሉ ምዃንቲ ዝዘገኩ፡ ብክጽር ዝበሉ ፈረንሳይ ኣፍሪቃ ናሕ ከምዝሰለፈዮም ይምደዮም።

ኣብ እየን ምዝርከር መዝገብ፡ መሪሕቲ፡ ፈረንሳይ ዝበሉ ዝተከተልዎ ኣዋጅ ወን ነቲ ዘይረዊ መዝገብ. ሸውዓት ባይታ ዘጥጥሕቶ ነይሩ። ክተን ኣብ ትሕቲ ግዝኣታ ዝበራ ሃገራት ትሕተ-ሃገራ ኣፍሪቃ “ናጽነት” ክቐጽሉን ክሰው፡ ኣብ ቀዳሚ መዝገባዊ ኪያን (colonial pact) ከምዝቐተዎ ብምጥቃስ፡ ቅድመ-ክታት ደርጅኦምሉ። ዚ. ዘምገልኦ መሪሕ. ደሜ ኣብኦ ትያ። ወይ ይቐተል ወይ ደማ ብወተሃደራዊ ልዕዋ ይውገድ።

እዚ ምስ በራኒ በርኪናናሳ ገሊሰሎ፡ ኣይቐርሕት፡ ማእከላዊ ኒጀር፡ ሴኔጋል፡ ቶጅ ካሜሩን ሪፓብሊክ ማእከላዊ ኣፍሪቃ፡ ጫድ፡ ኮንጎ-ብሪታንያ፡ ኣኣቶሪያል-ጊኒን ጋንን ዝተኣተዉ ቀጻልነት ምዝመዛ ፈረንሳይ ዘውሕስ ኪያን ልኡላዊ መሳሰቲ ናይተን ሃገራት ዝፍግ ሞሪይ ዘይከቱ ንፈረንሳይ ፍሉይ ሓላፊ ዘረጋገጹ፡ ብመሰረትቲ ወሰሉ።

- መዝገባዊ ዕድ፡ እተን “ናጽነትን” ዝርከብ ሃገራት ወጻኢታት ናይቲ ኣብ እየን መዝገብ፡ ፈረንሳይ ዝተሃገጸ ትሕተ-ቅርጺ ክኸፍላ ይግደዱ።
- ምህር ሃገራዊ ትሕታታት፡ እተን ሃገራት ልሳሊ 80% ናይ ወጻኢ ሸርፊ ትሕታታት (foreign reserve) ኣብ ማእከላዊ ግዝ ፈረንሳይ ክኸፍላ ይግደዱ። ምስዚኡ ደማ ኣብ ትሕቲ ክፍሊ ግምጃ ፈረንሳይ (French Treasury) ይኸውን። እተን ሃገራት ካብቲ ገዝብ ክጥቀም ምስ ዝደልዩ 20% ሞሪይ ይፍቀደሉ። እውን ብመልክዕ ልቓሕ፡ ብዝመዘከሉ ኣገዛዝ ኣሳታት 500 በልዮናት ገዝብ ሃገራት ኣፍሪቃ ኣብ ፈረንሳይ ደርከቱ።
- መደብ ሰፍሪ ባህሪ ጸጋታት፡ ፈረንሳይ ኣብተን ግዝኣታ ዝበራ ሃገራት ዝርከብ ተፈጥሮዊ ጸጋታት ናይ ምዕዳባ ቀዳመይቲ በጻሕቲ መደብ፡ ፈረንሳይ “ኣደድልዮን” እንተ ኣለ ሞሪይ፡ እተን ሃገራት ክልኦ ዓፄዚ ዘፍድዱ።

• ቀዳምነት ንራቡኣታት ፈረንሳይ ከተያይታታት፡ እተን ኣፍሪቃውያን ሃገራት ኣብ ዘውጽኦ ከተያይታት/ወረራታት፡ ከተያይታት ፈረንሳይ ቀዳምነት ይወጸዝ። ዋላኳ እተን ክልኦት ተወጻደርቲ ከተያይታት ካብተን ናይ ፈረንሳይ ዝተኣተ ዋጋ እንተቐርቶ እቲ ሰፍራ ክተን ናይ ፈረንሳይ ዝመዛቱ።

• ቀረብ ወተሃደራዊ ግምትን ሰልጠናን፡ ኣብቲ መዝገባዊ ወሰሉ “ወተሃደራዊ ስምምነት” ኣብ ዝበል ንኣሰ ወሰሉ እተን ኣፍሪቃውያን ሃገራት ወተሃደራዊ ስምምነት ከተያይታት ካብ ፈረንሳይ ወጻኢ ካብ ክልኦ ሃር ክበል ኣይፍቀደሉን።

- ምውፋር ስራዊት፡ ፈረንሳይ ኣብተን ሃገራት ወተሃደራዊ ምዕራባው ክትከርን ስራዊታ ብዝቐምት ክተሰፍርን ሕጋዊ መደብ ይህልዮ።
- ተጠቃምነት ቋንቋ ፈረንሳይ፡ እተን ሃገራት ብዋጋ ቋንቋታትን ባህሪን ንቋንቋ ፈረንሳይ ከም መዋዊ ቋንቋን ናይ ትምህርቲ ቋንቋን ክርከም እቲ ስምምነት ይቐጥብ።
- ተጠቃምነት ፈረንሳይ፡ እተን ሃገራት መዝገባዊ ባህሪ ፈረንሳይ ናይ ፈረንሳይ ክጥቀም ይግደዱ።
- ምልክት ጸብጽብ፡ እተን ኣፍሪቃውያን ሃገራት፡ ዓመታዊ ሚዛን ገዝዮም ስላክን ሃገራዊ ትሕታትን ናብ መዋዕቲ፡ ፈረንሳይ ክቐርብ ይቐጥብ።
- ወተሃደራዊ ልፍንቲ ዘይምፍጥር፡ እተን ሃገራት ምስ ዝገኙት ክልኦ ሃር ኣብ ዝገኙ ወተሃደራዊ ልፍንቲ ወይ ኪያን ክኣትዎ ክልኦትን።
- ምስ ፈረንሳይ ምውጋን፡ ኣብ እየን ከተን ይኸውን ኣህጉራዊ ቅልውላው፡ እተን ሃገራት ምስ ፈረንሳይ ክውግድ ይግደዱ።

ዚ፡ ንፖለቲካዊ ባህሪ ማእከላዊ ቀጠብ፡ ልሳሊ ከሉ ደማ ልኡላዊ መሳሰቲ ሃገራቶምን ህዝቡቶምን ዝገለጹ ወሰሉ ብምቅዋም “ካብ ብልጽግና ምስ ገላት፡ ደኻነት ምስ ናጽነት” ዝበሉ ገሊ ውሕዳት መሪሕቲ ወይ ተቐንጺሎም ወይ ደማ ብልጽግ ካብ ሰልጣን ተልልዮም። ቀዳምይ ፕሪዚደንት ቶጅ ሰልጣን ኣለም፡ ቀዳምይ ፕሪዚደንት ማእከላዊ ኣፍሪቃ ዓፄድ ጳፊ ቀዳምይ ፕሪዚደንት በርኪናናሳ ማውራሽ ያሜኒ ከምኡ ወን ቀዳምይ ፕሪዚደንት በኒን ሀብርት ማራ እየም ቀዳምነት ግዳይት ዝገኙት።

ኣብ ዝተለፈ 50 ዓመታት ኣብ ኣፍሪቃ ካብ ዝተካየደ 67 ልዕዮታት፡ እቲ 61% ኣብተን ግዝኣት ፈረንሳይ ዝበራ ሃገራት ምፍጻሙ እምነር፡ ሃር ኢጋዎንጅ ኣይከብን። “ሃርክ ክትከመት ስቕ ኣልክ ተዓመት” ካብ ዝበሉ ንዘጽርጽ ምዝመዛ ዘበልግል ፖሊሲ ፈረንሳይ ዝኸታለ።

ዜና

ሃ.ኮ.ሰ.ኤ፡ ዝተፈላለዩ ንጥፈታት የካይድ

ሃገራዊ ኮንፈረንስ ስራተኛታት ኣርቲራት ብምክንያት ኣብራራ መዓልቲ ስራተኛታት 2023፡ “ገጽ ራዕይ ስመር ዕዮ” ኣብ ትሕቲ ዝበል ቲማ ዝተፈላለዩ ንጥፈታት የካይድ ኣሉ።

እዚ ኣብ 5 ሚያዝያ ጀመሩ ዝዩድ ዘሎ ንጥፈታት፡ ምስራሕ ዘታትን ምክንያት ጉዳት ደን ኣብ ደምዘ ዛውል ልዕሊ ደም፡ ምስ ዕዮን ዓይይትን ዝዘመድ ስሚናራት፡ ዓውደ-ዘቲ፡ ኮምፒውተር ውድድራት ተፈሳሪ ፍልጠትን ስራተኛታትን ዘጠቓልእ እዩ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ ሚኒስቴር ዕዮን ሚኒስቴር ድሕነትን ዋና ዳይሬክተር ክፍሊ ዕዮ ኣቶ ወልደሰሰ አሊሱ “መጻኢ ስራተኛ-ዕድሓትን ብድህነትን” ብዘበል ኣርጋሲ፡ ብ18 ሚያዝያ ኣብ ዘዩድ ስሚናር ቀንዲ ዕዮ ስራተኛ ውልቃውን ሚኒስቴር መሰረታዊ ድህነት ደቂሰብ ንምጥላእ ምዃኑ ብምሕብር ምስ ዕዮን ኣፍራይትን ምፍራይ ሕልፍን ትርፍን ዓፍ፡ ዕዮን ዕዮ እንተላይ ተወሳኺ ድህነት ደቂሰብ

ንምሕጋብ ኩይት ኮምፒውተር።

ቴክኖሎጂያዊ ምህላታት፡ ሓምላይ ቀንብን ዲፕሎሞሲያዊ ለውጥን ኣብቲ ቀንዲ ንመጻኢ ዕድሓት ስራተኛ ክፍሊ ዝፍኸል ርጅሐታት ምዃኑ ዝጠቐስ ኣቶ ወልደሰሰ ኣብ መጠቐር ዓይነቲ ኣማራጺታት ከካታት ስራተኛ ምጽግብ ጸታዊ ጋዝ ምህራይትን እውታዊ ተራኳ እንተለዎ ኣብ መጻኢ ቀለል ዘይከፋ ሸቕላት ኣልዕነት ከገናኑ ከም ዝፍኸል

ብኣላቡ ዝተሰየመ መሰረታዊ ኣቕሪብ።

ዝተናውሐ ሰባታት ስራተኛ ማእረግ ናይ ሓጸር ማእረግ ወሰነት፡ ትሕት ክፍሊት፡ ዋሕዲ ፖሊሲታት ሞያዊ ድሕነትን ጥፃኑ ሕጋዊ ጽላል ዘይምህላው፡ ኮምፒውተር ምክንያት ዘይሰለፍ ስራተኛ ገሊ ካብቲ ኣብ መጻኢ ከገናኑ ዝፍኸል ብድህነት ምዃኑ ውን ኣሚኒ።

ኣብ መወጻኢት መዋሕድ ኣርቲራት

- ኣብ ሃገራዊ ቻርተር ማኒፖሊሲን ሕገ ዕዮ ኣርቲራት ምርክሮ ብምጥር፡ ሕጋዊትን መምርሒታትን ኣወጽኡ ከሉ ዚጋ ኣሕገሊ ስራተኛ ክህልዎ ኣብ ቀምጦታቲ ሰፊሖ ደሰርሓሉ ኮምፒውተር ኣብረ።

እዚ ኮምፒውተር እንክሉ፡ ኮም ኣቶ ናይቲ ዝዩድ ዘሎ ንጥፈታት፡ “ባዕሊ ዓይይትን ኣፍራይትን” ብዘበል ኣርጋሲ፡ ብ20 ሚያዝያ ዓውደ-ዘቲ

ተፍቶ፡ ኣብዚ ምስ ልምድን ቀንብዮ ዕብዮትን ኣፍራይትን መዝገብን ብዘይኒ ምስራራ፡ ኮምፒውተር ተዋሕዶ ደርሲት፡ ተወሳይትን ምህንጽ ትሓዊ ባዕሊን ዝተሓሸረ ዓውደ-ዘቲ፡ ኣብ ሚኒስቴር ዕዮን ሚኒስቴር ድሕነትን ኣቶ መሓዋ ኣሳዕቶ ኣብ ሚኒስቴር ፋይናንስ ሃገራዊ ልምድን ኣቶ ሃገርያም ዮሃንስ ኣብ ማእከል ትሓዊ ብፍቓድ ኣርቲራት ኣቶ ዮናስ ዝበረረወ፡ ኣብ ጥቅስ ልምድ ኣርቲራት ደማ ኣቶ ተኻለ ዓንኣል ኮም ተዛዘይቲ ተሓቲፎም።

ብፍልጽ ወገኑ ኣብ 19 ትሓዊ ዝወጸኡ 456 ስራተኛታት ብክትሓዙም ተወዳም ብዘዩድዎ ዘለዉ ወራራታት ልምድን ዛገት ኣሰታት ሓይ ከለሙዘር ዘኣን 259 ጉዳት ዓን ኮምፒውተር፡ ክፍላዊ ተኻኢሉ ኣሉ።

ብወሳኺ፡ ኣብ 16 ትሓዊ ዝወጸኡ 110 ስራተኛታት፡ ትሕዝቡ ሃገራዊ ጥቅስ ደም ንምጥብ ኣሰታት 100 ከጸጉ ደም ለጊሞ።

እቲ ብልዕል ተሓፍነት ስራተኛታት ዝዩድ ዘሎ ንጥፈታት፡ ክኣብ ባሕቲ ማእከል ክፍጽልዩ።

ማእከል - ትካላት ኤለክትሮኒክስ ሓላፍነታውያን ክኹና ጸውዒት ቀሪቡ

ትካላት ኤለክትሮኒክስ መንገዶታትን ቁልዎን ዝገልገሉ ውጽኢት ቴክኖሎጂ፡ ኣብ ትምህርቶም

ምህላውያን ዝሕገዝ እምበር ዝዘለዎ ንኪደክውን ሓላፍነታውያን ክኹና፡ ዝምልከቶም ኣቶላት ደማ

ዕቲብ ቀጽጽር ክከብሩሉን ጸውዒት ቀሪቡ።

ህገጽት ብፍቓድ ቁልዎን መንገዶታትን ንኣዲ ኣካል ዘይግደፍ ሃገራዊ ስምም ምዃኑ ዝጠቐስ ኣበርቲ ከተማ ኣሰመራ፡ ስድራቤት፡ ቤተሓቤ ኣክባቢን ካልኣትን ብውህደት ክሰርሑ ብምጥፍኻር፡ ኣብ ምዝርጋሕ ውጽኢት ቴክኖሎጂ ዝጥፋ ትካላት ዓይዚ ዘይከታዊ ስራተኛ ክኹና ተሓብዮም። ንኣቶም ዝዘለዎ፡ ጨንፈር

ሕግን ስርዓትን ዞግ ማእከል ብዘዩድ ቁጽጽራዊ ስራተኛ ኣብ ዘይሕጋዊ ንጥፈታት ምዝርጋሕ ፈልምታት ተዋፈረን ኣብ ልዕሊ ዝዩድ 25 ትካላት ኤለክትሮኒክስ ዝወሰኑ መቐጻዕቲ መጠቐሚ ብምጥር ኣብ ዝሓበዎ ርእይቶታትዮ።

“ጨንፈር ሕግን ስርዓትን ዝወሰደ ሰነዳቲ ኣብ ባሕሪ ብዘጸልፋዮ” ዝበሉ እቶም ወሳከቲ ርእይቶ ባዕልን ስምምርኦን ዝብሕጉዎን

ንመንገዶታት ማእከል ዘሕትን ዘልምሰን ትሕዝቡታት ምዝርጋሕ ዝገን ለላዝኹኡ ከበድ መቐጻዕቲ ክብዩሉም ተሓብዮም።

ጨንፈር ሕግን ስርዓትን ዞግ ማእከል ኣብ ዘይሕጋዊ ንጥፈታት ምዝርጋሕ ፈልምታት ተዋፈረን ዝዩድ 25 ትካላት ኤለክትሮኒክስ ንፍሲ-ወከፊን 10 ሽሕ ናቕፋ ገዝዮ መቐጻዕቲን ንኣዲ ወርሒ ክሸጋን ኮምፒውተር ዝዘርኦ።

ተሰነይ - መደብ ትምህርቲ “ዓረዮት” ውጽኢት ይርከቦ

ኣብ ንኣሰ ዞግ ተሰነይ ብዘተፈላለዩ ምክንያታት ኣብቲ ግብጽ ዕድመ ትምህርቲ ናይ ምጀማር ዕድል ዝኣለፎም ቁልዎ ኮምፒውተር ንምጥር ዝተኣታተወ መደብ “ዓረዮት”፡ ጽቡቕ ውጽኢት ይርከቦ ኮምፒውተር ተገለጹ።

ሓፊ ትምህርቲ ንዓይነት መምህር እሰማዕል መሓመድ-ሓልክ ኣብ ዝዞሩ ሓፊታ፡ ኣብቲ ንኣሰ ዞግ ዕድል ትምህርቲ ዝኣለፎም ቁልዎ፡ ኣብ ከተማ ተሰነይ ኮምፒውተር ኣብ ምምሕዳራት ከበሊ ታላታ-ዓሸር።

ፋንካን ካልኣት ከበሊታትን ኣብ ዝተመሰረታ 11 ንጽግታት ይመዓ ኮምፒውተር ኣብረዎ።

መደብ ትምህርቲ ንዓይነት ግን ኮምፒውተር ዝድለ ለላዝኹሙ ሓይል ጸሐፊ ዮድሊ ኮምፒውተር ኣገዝዘሉ።

መዘከብኦን ተሓፍቲ ደቂኣንክን ለላዝኹ፡ ደቂ ተሓፍቲውን ነቲ ዕድል ክጥቀሙሉ ዘገኘኹ መምህር እሰማዕል፡ ዘሎ ሕጽረታት ክፍታሕ፡ ኮምፒውተር ንቕሓት ዘበርኽ ንጥፈታት ክዩድ ተሓብዮ።

ሓፊ ኣብዮተ-ትምህርቲ ንኣሰ ዞግ ተሰነይ መምህር ሰራፊኡል ክፍለገርኹ ብዘይኒ መዓይምነት ንምጥፋኡ ሓይልን ወህድን ጸሐፊ ኮምፒውተር ብምሕብር፡ ኣመሓደርቲ ከበሊ ኣበርክቶኦም ከሓይሉ ጸዊዑ።

መደብ “ዓረዮት”፡ ቁልዎ ነቶም ኣብ ግብጽ ዕድመኦም ትምህርቲ ዝጀመሩ መዘኦም ኣብ ዝተጸረ እዋን ከርክቡ ዝተወጠኑ ኩይኑ፡ በዚ መደብ ጀመሪያ ናብ መዓታን ማእከላይን ደረጃታት ዝሸጉ ተመሓርቲ ኮምፒውተር፡ ጸብጻባት ይሕብሩ።

ትካል ጥዕና ዝላምዛ፡ ብዓቕሚ-ሰብን መሳርሒታትን ትሕይል

ኣብ ዝላምዛ - ንኣሰ ዞግ ደብርዋ እትርከብ ትካል ጥዕና ብዓቕሚ-ሰብን መሳርሒታትን ምሕዳሩ ኣብ እትህቦ ኣገልግሎት ዝምሰን ኣበርክቶ ይገብር ኣሉ።

ሓፊት ትካል - ክርስ ንዓይነት ገረዝዝጸር ኣብ ዝዘበኹ ሓፊታ፡ ኣቕዲሙ ውሉን ዝዘረ ኣገልግሎታ፡ ኣብዚ እዋንዚ ኮምፒውተርን ብዓይነት ኮምፒውተርን ገለጹ።

ኣብ ምምሕዳራት ከበሊ ዝላምዛ ዓዲ-ሎጅ ተማጅላን ቃቕብዱ ዓዲ-ሎጅን ዝዘገገሩ 12 ዓዲታት ኣገልግሎታት ክታብኩ ክትካል ነፍሱ ጸሓፊ መርመራ ኤፕሊኬሽን ክትካል ጥዕና ህጻናት፡ ህጽጽ ረድኤትን ሓፊሻዊ ሕክምናዊ መርመራን ትህብ ኮምፒውተር ደማ ሓበረ።

ክርስ ንዓይነት ኣሰዲቶ ምስቲ ኣብ ግዜ ናብ ግዜ ዝውሰኽ ዘሎ ቀጽሪ ተገልጋላይ ዝዳረግ ወፍሪ ክገበረላ።

ኣብ ምምሕዳራት ከበሊ ተማጅላን ቃቕብዱ ዓዲ-ሎጅን ኣብ ወርሒ ክልተ ግዜ እናተንቀሳቐሱ ዝወሃብ ዘሎ ኣገልግሎት ክታብኩ ንፍጹወት ደማ ተራ ሕብረተሰብ ክገብዝ ተሓብዮ።

ክርስ ኣፈወርቂ ክፍለ ብወገኑ እታ ትካል ኣበርቲ ብኣፈሻ ነፍሱ ጸሓፊን ህጻናትን ደማ ብፍላይ

ብፍረባ ኣገልግሎት ዝረኽቡላ ምዃና ብምጥቃሩ ንኢሕፍቲ ስራሕ ሕክምናዊ ንጥፈታት፡ ንቕሓት ተገልገልቲ ዘበርኽ ሞያዊ ትምህርቲ ኮምፒውተር ኣረጽኦ።

ትካል ጥዕና ዝላምዛ ኣብ ከተማ ደብርዋ ንሸንኽ ሰማናዊ ምዕራብ ትርክቡ።

ብዘይካ ሰነይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣሰናዳዊ ተክለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምስራሕ-ኣብ

ቁ.ሰ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳኢ

ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእ-ብርሃን ሃብተ-ገብርኤል
ተሰፋ-አለም ዮማነ
ተሰፋ-ልደት መብራህቲ

ቁ.ሰ 201820 (2214)
ፋክስ. 127749 - ቁ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-አውት

ትንሱኢ ፍሰሃዮ ቤተልጃም ታደሰ
ሳምራዊት ሃብተ ፍርቲና ኤፍሬም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቁ.ሰ.200454-07121322
ምልክታ
ቁ.ሰ. 125013 - ቁ.ሳ.ጸ. 1284

አካባቢ

ዓንድም ግርማይ (ወዲ ደረሰ)

ሚኒስቴር መሪነት ማይን አባባን “ምጽኅፍ ምሕደራ ጉብኝ ስለ ጥሪ ሕብረተሰቡ ድሕነት አባባን ሃሳብ ልምድን” አብ ትሕት ገብል ቲሜ አብ ዘዳሪ ዓውደ ዘተ ምሕደራ ጉብኝ ዘምልከት መጽናዕታዊ ጽሑፋት ቀረበ። ጉሉሜ “ምሕደራ ጉብኝ አብዮት ትምህርቲ” ብዘበል ኣርጋኒት ብሓል እቲ ሚኒስቴር ኣቶ ተክለሃይማኖት ደብረ ገብረበ ጽሑፍ ነቐርጸኩም።

አብ ቀጽሪ ኣብዮት ትምህርቲ ዓይኒ ምድሪ ምህዘዳሊ ወይውን ብልሽት ምህዘገጥም ገደብ ተመሳርን ኣብዘበን ብዘኣታ ገደልዎ እዩም። አብ ርእሲ፡ ስራሕ መሃሪ ኣሕጻንቲኡውያን እውን ገለ ካብ ሰባቲ ጉብኝ ኣብዮት ትምህርቲ እዩም። ከምዚኣቶም ገበሉ ጉብኝ፡ አብ ምሕደራው ግበኝ ኣተሓሳስብ ሞንታዩን እንዘዘብላዮሩሉም ሰባቲ ገደልሎ ሕመምታን ኣብዘበዎ ብዘኣን ክኸት ዘሎ ተክለሎ ልዑል እዩ። ትሕዝቡ መጽናዕታዊ ጽሑፍ ኣቶ ተክለሃይማኖት እምህር ዚሉ ኣብ ግምት ዘእተወ ከዳኑ፡ ኣብ ኣተሓሳስብ ምሕደራን ጉብኝ ዝረዳዩ ጽዮንን ብደህታትን ከምእውን መፍትሒታት ይኹኑም ኣሉ ዘቐረጸም ሓሳብ ኣበዚ ዓንቀጽ ተጠቐሊሉ ኣሉ።

ክሲ ወጻዩ ቤት ትምህርቲ ዝተማልኦ እኹል ሞዑን ጽፋን ዓይኒ ምድሪ ክበልዎ ይግባዩ። እዚ ጉሕ ሓደ ካብ ዕላማታትን ሰባቲን ሚኒስቴር ትምህርቲ እዩ። ይኹንምኢ ኣብ መላ ሃገር ዝርከብ ኣብዮት ትምህርቲ ዝተማልኦን ውሕሳን ዓይኒ ምድሪ ኣለውን ክበል ዝክል ኣይካታዩ። ሰባቲ ህላወ ዓይኒ ምድሪ ኣብ ኣብዮት ትምህርቲ ብዘካ ሓፍ ዘፍ ከምዚ ትወጥብ፡ ዓይኒ ምድሪ እናሕወን ግን ከዳ እንተሰ ብሪ ሕጽረት ማይ፡ ጉድሕት ኣፍልጦ ዘይታሓ ኣጠቓቕሜ ድኻሙት ምሕደራን ክበዩን ካበዚ ሓሊፉ ኣገልግሎት ክፈርጽን ይኽእል። እዚ ኣብ ዚጥመሉ ኣብዮት እዚ ዓይነት ሸገር ዚጋጠማ ኣብዮት ትምህርቲ ዝፍጠር ጽኑዎ ፍሉጥ እዩ። ኣብ ከምዚ ከካታት ተማሪ ኣብ ቀጽሪ ቤት ትምህርቲ ክኸን ቀልቀል ክወጽን ክገደዱ እዩም። ብረዚ ዝፍጠር ሕጽቅ ሽታን ካልኣን ሳባቲ ኣብ ጥሪ ሰባቲ ኣብዚን ዘወርዶ ጽኑዎ ብዘለሉ ክፍወስ ዝኽእል ኣይካታዩ። እዚ ከይኣክል ብሕጻኒ ኣብ ደቀእስፍ ምስ ከሉ ባርርዊ ትዕድልቲን ኣዋጊደካ ዝርእ ዝረገሞ ተጽዕኖውን ኣቃላልካ ዝርእ ኣይካታዩ። ዚሉ ዝተጠቐሰ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ኣብ ኣብዮት ትምህርቲ ገጽህና ቀጽረንን ክበኣንን ክከሉ፡ ኣገዳሕት ህላወ ብዘቐደ ዓይኒ

ምሕደራ ጉብኝ ኣብዮት-ትምህርቲ

ምድሪ ወኪ እዩ፡ ምስ ዘዳሊ ጉሕ ምህጽን ንክልተኡ ጽታ ዘበልዎ ዓይኒ ምድሪ ክዘደለን ክድፍኡ ዘለዎ እዩ። ኣብዮት ትምህርቲ ብደኣኡ ኣብ ኣገባብ ኣተሓሳስብ ኣጠቓቕማን ዓይኒ ምድሪ ብዘጸለ ንተማሪኡን ከተምህርቲን ኣለወ።

ከምዚኣውያን ጉብኝት
መዋሕሲ ኣብ ሃገርን ገዢውብ ትምህርቲ ብዓይነትን ጸረትን ምምሕደብ ተመሳር ክልሉ ኣሰብን ግበርን ኣዋጊም ክኸሎ ብዘበል መረጃታ፡ ልዑል ወጻኢታት ብምዃር፡ ገበት-ፈተን ማእሊን ካልኣይን ደረጃ ኣብዮት ትምህርቲ ዘበልዎ ብርክት ዝበሉ ሰብ ዝርከቦም ከምዚኣውያን ብምቕራብ ከሰጥቅ ጸረትን ኣሉ። እዚ ወፍሪዚ፡ ብሕጻኒውን ብዘጸናሕ መልክዑ ክባዕ ሚኒስቴር ትምህርቲ ከም መደብ ሓዘ ዝረከብሉ ዘሎ እዩ። ይኹንምኢ እዞም ከምዚኣውያን ብወሕድ ዓቕሚውን እንተኹኡ ኣብ ስራሕ ኣብ ዝወሰዱሉ ግበኝ ኣተሓሳስብ ኣጠቓቕማን እንዘዘብ ተገደሉም ሓደጽታት እዩም። ካልእ ይትረፍ ብማይ ተሓጺም ናብ ትሕት ባይታዊ ማይ ምስ ዝደገፍ ምክፈታት ማይ ምብሉም ኣይተርፍ። ከም ሳባቲ ናይዚ ጉሕ ኣብ ጥሪ ህደውታውያን ብዘኣ ኣብዘበን ዘወርድዎ ህሎ ቀለል ኣይካውን።

እዚ ንኸይመጽእ ክገቡ ዘለዎም ቅድመ ምድላዎት የለውን ማለት ግን ኣይካታዩ። ንኣብዮት ንኣብዮት ፈተን ተሃሊሞ ዝዘደዱ ኣብዮት ካልእ ትሕት-ቐርጺ፡ ከሉ ዘምልኡን ብዘደኑን ከይደም ክበዱ፡ መምህራን ተመሳር ተላፍቲ ኣብዮት ትምህርቲን ኣፍልጦም ብዘበን ወህሉልን ሳባቲን ከምዚኣውያን ክኸሉ፡ እዞምውን ቀጸሊን ኣስተምህርታት ምህብ የድሊ።

እዞም ንመላ ትምህርታዊ ምርምር ከበልዎ ብልዑል ናይ ወጻኢ ሸርፊ ተዓዲኦም ኣብ ኣብዮት ትምህርቲ ሃገርን ተዘርጊሞ ዝርከብ ከምዚኣውያን ከም ከሉ ብዘዘ ተቐማጊም ኣገልግሎት ዝህቡ ነገራት ወሰን ዕድሙ ኣገልግሎት ዘለዎም እዩም። ከምኡ ምስ ምድያም ከዳ ብዘከከ ምክንያታት ካብ ስራሕ ወጻኢ ኣብ ዝኸከሉ ኣብደን ብኸመደን ከምዘቐመጡን ከምዘውጡን ንኣብዮት ትምህርቲ ሓደ ካብቲ ዓቢ ብደህ ምድኣዊ ዘዘገጸ። ካበዘኣቶም ገሊን ኣገልግሎቶም ዘበዘዑ ገሊን ሽሩኖም ዝተቐልጠጦ እንታይነቶም ክልሎ ዘይክል፡ መክሪኣም (መትሓዘም) ተቐዲሱ ምዃብ ዝጀመሩ፡ ሕብርም ቅርጽም ከምኡ እውን ሽኩም ዝለወጡ... ወዘተ. ከምዘርከቡም ኣቶ ተክለሃይማኖት ኣጸሊፉ። ንኸምዚኣውያን ከምዚኣውያን ብኸመደ ኣገባብ ደሓብን ኣብ መወጻታ ጉሕ ኣብደን ብኸመደን ክውጡ ይግባዩ ግን ሓደ ካብ ቀንዲ

ሕቶ ኣብዮት-ትምህርቲ ከዳኑ ዝቐጽል ዘሉን ዝምልከቶ ኣካል ብወቲብ ሰማይ መፍትሒ ከፍጸሉን ኣቶ ተክለሃይማኖት ጸቕጡ ካብ ዝተሃረቡ ጉዳይ ነድ።

ብመሳሪት መዘገቢ ኣቶ ተክለሃይማኖት ብዘበን ኣተሓሳስቲ ኣተዓቓቕባ ይኹን ሰርዓት ምውጋን ናይ ከምዚኣውያን ዝኣመሰሉ ሰብ ዝርከቦም ከምዚኣውያን ብወገን ሚኒስቴር ትምህርቲ ካብቲ ገጽር መምርሕን ዝኣክል ሰባቲታትን ኣይተጥበቡ። ህሎም ኣብ ህደውታውያን ኣብዘበን ሰባቲ ደረጃ ምህላወ እውን ኣብ ዝተፈለፍ ኢጋጣሚታት ክበርከቡ ጸረትን ኣሉ። እዚ ጉዳይዚ ብዘጽእ እንዘዘብ ተፈሪኩ፡ ንድሕሪ ሕጻኒውን ቅድሕት ዝህብ ኣይካታዩ። ዚሉ ኣመልኪቲ ኣቶ ተክለሃይማኖት ዘቐረጸም ሰዋታት ምስ እንምልከት፡ ቀጽርን ዓይነትን ኣብ ክሲ ወጻዩ ኣብዮት ትምህርቲ ዝርከብ ከምዚኣውያን ምናላዊ ጸጺይ መጽናዕትን ቐጽሪን ክገበረሉም። ኣብ ኣብዮት ሰባቲ ዘኸከልም ሳባቲን ኣብ ግምት ኣትፍ ኣብ ዝተዓረ እዞን ብምልከል ኣገባብ ካብ ኣብዮት ትምህርቲ ክኸሉን ንኣብዚ ብዘዳኢ መዓዲ ዝመሓደሩ ከካታት ክዳሉ (ክፍጠር)፡ እዚ ዝጥቀስዎ ኣገባብ ክኸሰ ዝዘደድ ግን ንኣተሓሳስቲ ኣተዓቓቕባውያን ሰርዓት ምሕደራውያን ዝምልከት ብክኣሉት ናይዚ ዓውዲ መምርሒ ኣዳሊኹ ንመምህራን ሓፍቲ ኣብዮት ትምህርቲ ተክክፍት ኣብዮት ፈተን ካልኣትን ኣስተምህር ምህብ ክርከብ ዝበሉ እዩም።

ኣሕጻንቲኡውያን ጉብኝት
ዘእና፡ መዋሕሲ “ከመት - ተክለሃይማኖት” እዩ፡ ተራ ኣሕጻንቲኡውያን መምርሒታት ኣብ ኣገልጦን ጸረት ስራሕን ከዳ ከም ከሉ ዝደልጦ ኣገዳሕቶም ልዑል እዩ። ርከቕ ከይካደና ዝዘደ ክፍል ሰላታዊ ንጥፈታትና ተክለሃይማኖት ወጽኢቲን ዝረዳ ኣሕጻንቲኡውያን ናውቲ ዝተኣሰረ እዩ። ሚኒስቴር ትምህርቲ ትምህርቲ ዘበልዎ ከም ከምዚኣውያን፡ ፎት-ተክሪት... ወዘተ ኣብዮት ትምህርት ክጥቀሙ ኣብ ምዃር ካብ ነዊሕ ክርከቡ ጸረትን ዘሉ።

ይኹንምኢ ክብ ኣሉ ከምዘተጠቐሱ ዕድሙ ኣገልግሎት እዞም ዝተጠቐሱ ናውቲ ወሰን ምስ ምድኡ ክደም ብዘፈለፍ ምክንያት ካብ ስራሕ ወጻኢ ዝኸከ ትምህርቲ (ትምህርቲ፡ ፎት-ተክሪት፡ ቀጸም ፎት-ተክሪት፡ ባርርታት፡ ፎት-ተክሪት፡ ፓሕት (ሃር... ወዘተ.) ኣብ ዝተናውሐ ግዜ ኣብ ህደውታውያን ኣብዘበን ዝህልዎም ኣሉታዊ ጸልዎ ኣብ ግምት ክኣቲ ስለ ዝዘዩ ዝውጡ ቦታ ክኸሰ ዝዘደድ፡ ብወቲብ ስራሕቲዊ ኣገባብ ብዘወን መዓዲ ክተሓቱ ኣለዎም። ምናልባት እዞም ነገራት ኣብ ህደውታት ኣብዘበን ክኸደዚ ዝኣክል ሰዓት ዝኸከ እንተደኣ ከይደም ኣብ ኣብዮት ትምህርቲ ወጽኢት ተክለሃይማኖት ናውቲ ምንኣትታው ኣይኣይነት የብሉን ዝበል ስራሕቲ ደሰምዶ። ከዳኑ ግን ሕልሚ ፈረሕት ከይደቐኹ ስለ ዘይከደር ጉብኝ ፈረሕት ፍርድ ተክለሃይማኖት ምስኦም ግን ዘይቐበልን ዘይ ስራሕቲውን ምድኡ ኣቶ ተክለሃይማኖት የብርኢ።

ሰባቲ ብዘበን ጸልዎን ሳባቲን ካብ ኣገልግሎት ዝተፈለፍ ኣሕጻንቲኡውያን ናውቲ ኣብደን ብኸመደን ክተሓቱ

ኣይኣይ ምስ ዝኸውን ምውጋኖም መምህራ፡ ኣመሓደርቲ ኣብዮት ትምህርቲን ዝምልከቶም ኣብዮትን ቀጸልን እዩናውን ኣስተምህርታት ክኸሎም ይግባዩ። ኣቶም ክተሓቱ ዝተወሰኑም ኣብ ኣብዚ ዘሰብዎ ጉድኣት ምዃራ ብምልከል ኣገባብ ክኸውን፡ ዕድሙ ኣገልግሎት ብኣገዝ ናብ ሃገር ዝኣትወ ከምዚኣውያን ካልኣት መላእኮታት ናውቲ ኣብዮት ጸሕፊታትን ምክትታል ክገበረሉም። ኣብዚ ጉዳይ ምቀጽጽር ክከደል ግን ተራን ወህደትን ክኸሰን ዝምልከትን ትኣላት መዋሕሲ ክገዝዝ ኣለዎ።

ኣብ ኣብዮት ትምህርቲ ደረቕ ዝበሉ ጉብኝት ቀርጺራ ወረቓቕቲ ዝለገሱ ብርታት፡ ሰባቲ-ትርጉም፡ ሰባቲ ዘበልገሉ ናይ ገጽህና ወረቓቕቲ (ሳፍት) መጠቐሊ ማእከቲ ካሪማልታትን ግን መትሓዘ ማይን ልሰሰ መሳከን ዝተቐደዱ ጥራውዝኦ መክፈኒ እዩ (ማእከ) ሰባቲ (ቁርጺራ) ከርጽ ጠራመብን ሓጸውን ወዘተ. እዩም። ኣሉታዊ ሳባቲ እዞም ነገራት ኣብ ጥሪ ህደውታውያን ብዘኣ ኣብዘበን ኣቃላልካ ዝርእ ኣይካውንም

ዕቲብ ምክትታል እንተደኣ ተገደሉም ግን ብዘለሉ ክውጥን ክኣለዩን ዝኽእሉ እዩም።

ከም መሰርጸ ኣቶ ተክለሃይማኖት፡ ኣብ ኣብዮት ትምህርቲ ካብ ናይ ቅድመ ትምህርቲ ክኸሰ ካልኣይ ደረጃ፡ ኣብ ክፍለ ዘበል ኣብ ቀጽረን ደማ ባኪ መኣከሊ ጉብኝ ክኣለውን ይግባዩ። ከዳኑ ግን ኣብ መላ ሃገር ዝርከብ ኣብዮት ትምህርቲ ዕጡቓት እዩን ክበል ዝክል ኣይካታዩ። ኣብ ዘካታት ማእከልን ደቡብን ከም ኣብዮት ምስ እንምልከት፡ ሽፊን ዘምል መኣከሊ ጉብኝ ኣብዮት ትምህርቲ ኣብ ክፍሉ፡ ካብ ቅድመ ትምህርቲ ክኸሰ ካልኣይ ደረጃ ኣብ ዘገ መኣከል 54.9 ሚሊታዊት፡ ኣብ ዘገ ደቡብ 22.27 ሚሊታዊት። ሽፊን ህላወ ባኪ ኣብ ቀጽሪ ኣብዮት ትምህርቲ ኣብ ዘገ መኣከል 43.2 ሚሊታዊት፡ ኣብ ዘገ ደቡብ ደማ 47 ሚሊታዊት ምድኡ ኣጸሊፉ።

“መፍትሒ ናይዚ ከሉ እንታይ እንተተኮረ ይኣይን?” ዝብዘል ዝኸሰ ሰዋ ኣቶ ተክለሃይማኖት ክኸሉ፡ ዝኸከ ተማሪዲ ተጠቐሙ ኣብ ፈቐዶ ዝደርቡም ነገራት ኣብ ጥሪ ሰባቲ ክኸሰን ህሎ ከምዚኣውያን ብዘበኡ ተረጺኡ፡ ኣብ ምጽራይን ምውሓሽን ኣብዘበኡ ብተላፍት ክጥቁ ቀጸሊ ጉሳኡን ኣስተምህርን ክዘደድ፡ ገጽህና ኣብዚ ምሕላው፡ ኣብ ክሲ ወጻዩ ክፍሉ፡ ዝተጥበሉ ጉብኝት ብዘለሉን ኣብ እዋንን ዝተሓራሉ ማል ምናጣር፡ ዝውህል ጉብኝ ገጽኡ ተሃሊ፡ ኣብ ዝተዋደደ ባኪ ተኣከሰ ብዘቐልጠፈ

ናብ መኣከሊ መኣከሊ ጉብኝ ክኣሉ፡ ኣብ ኣብዮት ትምህርቲ ዝርከብ ጉብኝት ሓደ ዓይነት ባህሪ የብሉም። ሳባቲ ብኣሕም እውን ብኡ መጽገር ስለ ዝፈለፍ እዚ

ኣቶ ተክለሃይማኖት ደበሳይ

ኣብ ግምት ኣትፍ ልሊኹን ክቐመጡን እንተተኮረሉ ምዃይ እናተመሃርሉ ኣብ ጥቕሚ ዝውሰዱ ኣገባብ ክፍደ እዩ ዘተሓሳስቡ።

መዘገቢ ኣቶ ተክለሃይማኖት ከምዘደር፡ ኣብዚ እምነኪ ንኣውጋኖ ጉብኝት ኣብዮት ትምህርቲ ከዳ ብኣደሰቲ ቅዱሳት ተከላኦም ዝተወጡ መጽሓፍቲ ተመሳር ገጽር መምርሒ የልጥ። ብሃ፡ ኣብ ፈቐዶ መኸኪ

ሎሚ ኣብ ER-TV	
ሰዓት	መደብ
0900	ሃገራዊ መዝሙር
0902	ኢርባክስ
0935	ሃሎ ቐጽዑ
1010	ደራማ
1035	ፓሃራማ
1100	ሰለ ስፖርት
1230	ዘፍ (ትግርኛ)
1255	ጨራ ጥሪ
1330	ዘፍ (ዓረብ)
1350	መልኢ ኣብ መሳሙር
1430	ናትራን
1700	መኣከን ልምድ
1745	ሳይዳ
1840	ደረት ቃና
2000	ዘፍ (ትግርኛ)
2015	ሽህቡ
2100	ዘፍ (ትግርኛ)
2125	TECH IN-SIGHT
2200	ዘፍ (ዓረብ)
2210	መደብ ቀላካታ
2230	ዘፍ (እንግሊዝ)
2240	መደብ መዝቃ

ፍረ ጸዕረ

ሰዩ ነጋሽ

ሕርሻን መግብን

ዝኸበርካ አቦ መንበር!
ዝኸበርኩም ሚኒስትራት!
ዝኸበርካ አማሓዳሪ ዞባ ማእከል!
ዝኸበርኩም አምባሳደራት፡ ወኪል ሕብራት ሃገራትን ሓለፍቲ ትካላትን! ዲናት ኮሎጃትን ላዕለዎት ሓለፍቲ መንግስትን!
ዝኸበርኩም ካብ ደገ ዝመጸእኩም ተሳተፍቲ!
ዕዱማት ኣጋይሽ!
ዝኸበርኩምን ዝኸበርኩምን!

አቶዲሙ ናብዚ ብሚኒስትራታት ሕርሻን ሃብቲ ባሕርን ብሓባር ዝእንገድ ዘሎ ዋዕላ እንቋዕ ብደሓን መጻእኩም ክብል ተድላ ይስመዓኒ።

ዝኸበርኩም ተሳተፍቲ

ኩልና ከም እንግንዘቡ፡ ሓመድ ምንጪ ህላዌ ኩሉ ፍጥረት ጥራይ ዘይኩን ንባዕሉ ውን ህይወት ዘለዎ'ዩ። ስለዚ'ዩ ኽኣ ብዓቢ ዋነኛ ክተሓዝ ዘለዎ።

ታሪኽ ሕርሻ ዓለምና እንተዳህሲና፡ ብባህርያዊ ኣጋባብ እዩ ተበጊሱን ንዝዊሕ ዘመናት ተጓዚቡን። ቀጸሉ ግና እቶታውነት ንምዕባይን ልዕሊ ዓቕን መኽሰብ ንምዃርን ኣብ ቀመማዊ ድኹዲ ዝዘዘወ ስራሕ እናካተብል መጸኡ። ልክዕ'ዩ ቀመማዊ ድኹዲ ብቐለሊ ተመጽዮም ንተኽሊ ክምግቡ፡ ከማዕብሉ፡ ብእኡ መጠን ከኣ እቶትን እቶታውነትን ከዕብዩ ዝኽእሉ ባእታታት ኣሎዎ። እንተኾነ ግና ኣብ መሬት ነዊሕ ስለዘይጸንሑ፡ ቀጸሊ ቀረብ ክህሉ ኣለዎ። እዚ ኽኣ ነቲ ዝተበገሰሉ ዕላማ ማለት፡ ርትዓውነት፡ ውጽኢታውነት፡ ኣትራፍነት ዝጸረር ኮይኑ ንረኽቦ።

ንዝዊሕ እዋንን ብቐጸልን ቀመማዊ ድኹዲ ዝለመደ መሬት፡ ንቡር ቅርጹ የጥፍእ፤ ማይ ኣብ እነስትየሉ እዋን ከኣ ብርክት ዝበሉ ባእታታት ተሓጺቦም ካብ ጥቕሚ ወጸኢ ይኾኑ። ብተወሳኺ፡ ኩሎም ባእታታት ቀመማዊ ድኹዲ ንኣታኽልቲ ዘድልዩ ኣይኮኑን። ዝተፈላለዩ ዓይነት ጨውን ካልኣት ነገራትን ስለ ዝርከቡዎም፡ መርዛም ጉሓፍ ይፈጥሩ እዮም።

ብተወሳኺ፡ ከምቲ እንግንዘቦ ቀመማዊ

ቃል ክቡር ሚኒስትር ሕርሻ ኣቶ ኣረፋይነ በርህ ኣብ ሃገራዊ ዋዕላ ባህርያዊ ድኹዲ

26-27 ሚያዝያ 2023

ድኹዲ ኣብ ፋብሪካታት እዮም ዝምስርሑ። ከምኡ ስለዝኾነ ኽኣ ንመግዝእ ከሚካላትን ጸዓትን ብዘኸ ወጸኢታት ይሓቱ። ከም ሳቦኪ ኽኣ ዋጋኦምን ተበጸሕኦምን ብሕልፊ ኽኣ ንንኣሽቲ ሓረሰቶት ዓቕቦት እዮም። ልዕሊ ኽሉ ግና ኣብ ኣካባቢ ዓቢ ሃሲያ ስለዘለዎም ዘላቂ ጥቕምም ኣብ ሕቶ ዝኣቱ'ዩ።

እቶም ብኣታኽልቲ ብግቡእ ዘይምጸዩ ባእታታት ቀመማዊ ድኹዲ፡ ገሊኦም ናብ ኣየር ይበኑ፤ እቶም ዝተረፉ ኽኣ ቡቶም ኣብ መሬት ዝርከቡ ብዓይነ ዘይረኣዩ ታህዋሲያን ናብ ናይትሮስ ኦክሳይድ (nitrous oxide) ይቐየሩ። እዚ ባእታ'ዚ ኽኣ ሓደ ኻብቶም ንክሊማዊ ዋዲ ዝውሰኹ እዩ። ብተወሳኺ፡ ቀመማዊ ኣሲዳዊ ኩነታት ስለዝፈጥር ንኣታኽልቲ ተጓዳኢ እዩ።

ዝኸበርኩም ተሳተፍቲ

ሕጂ ድማ ነቲ ሕመረት ናይ'ዚ ዋዕላ'ዚ ዝኾነ ጥቕምታት ባህርያዊ ድኹዲ ንርእ።

ባህርያዊ ድኹዲ ክብሃል ከሎ፡ ኣብ ሓመድ ብዝርከቡ ታህዋሲያን ዝሰባበርን ዝበኩዕን ባህርያዊ ባእታ እዩ። ስራሕ ሰረት ዘሎም ምንጪ ጥራ ነገራት፡ ሃብታም ትሕዝቶ ከምኡ ውን ኣደማዲ ውጽኢት ስለዘለዎ ኽኣ ኣብ ሕርሻ ብስፍሓት እናተዘውተረ ይመጽእ ኣሎ።

ባህርያዊ ድኹዲ ዘይመርዛማት፡ ዘይተጓዳኢት፡ ከምኡ ውን ዘይበከልቲ ዝኾኑ ባእታታትን ዝተፈላለዩ ዓይነት ሽቦርን ዝሓቐሩ፡ ንዋዕና ውሑስ ዝኾነ መግቢ ንኽነፍሪ ወሳኒ ተራ ዝጸወት ምህርቲ እዩ። እዞም ኣብ ባህርያዊ ድኹዲ ዝርከቡ ሽቦር፡ ኣብ ሓመድ (መሬት) ዝርከቡ ታህዋሲያን ንኽዓብዩ፡ ንኽድልድሉን ክፋረዩን ዘድሊ ጸዓት ይህቡ።

ባህርያዊ ድኹዲ ናይ ሓመድ ፊዚካዊ፡ ከሚካዊ ከምኡ ውን ባዮሎጂያዊ ጠባያት ብምምሕያሽ፡ ደረጃ ምምጻይ ማይ፡ ደረጃ ምምጻይ ትሕዝቶ ድኹዲ፡ ዑደት ኣየር ከም ዝብርኹ ይገብር።

እዚ ኽኣ ንዕብዩት ተኽሊ ዝድርኽ ምቹእ ሃዋሁ ይፈጥር።

ብተወሳኺ፡ ባህርያዊ ድኹዲ ንተጓዳኢነት ኣዮናት (ions) ናይ ከበድቲ ሜታላት ኣብ ኣታኽልቲ ብምጉዳል፡ ኣብ ሓመድ ብቐለሊ ከም ዝምሽጎኹን ናብ ዝተፈላለዩ ንመሬት ዘህቡትሙ ኣቲዶ ሂዩመስ (humus acid) ከም ዝቐየሩን ይገብር።

ዝኸበርኩም ተሳተፍቲ

ብመሰረት ኣብ ላዕሊ ዝቐረቡ ሓቅታት እምበኣር፡ ስለምንታይ ሚኒስትራታት ሕርሻን ሃብቲ ባሕርን ባህርያዊ ድኹዲ ንኽተኣታትዉ ተበግሶታት ከም ዝወሰዱ ብሩህ እመስሊ። ንህዝብና ውሑስን መኣዛውን መግቢ ከነፍሪ ስለዘሎና እዩ። መንግስቲ ኣብ ምፍራይ ባህርያዊ ድኹዲ ከነድህብ ዝወሰነ።

ልክዕ'ዩ ሓረሰቶት ኤርትራ ካብ ነዊሕ ዘመን ኣትሒዞም፡ ካብ ቀልቀል ከብቲ ጤሉ-በጊዕ፡ ደርሁ ወዘተ. ዝምስራሕ ድኹዲ ክጥቀሙ ጸኒሖም'ዮም። እንተኾነ ግና ካብ መፈለምታ 2021 ጀሚሩ፡ መንግስቲ ካብ ዝተፈላለዩ ነገራት ማለት - ዒባ፡ ዓገር፡ ኣቐጽልቲ፡ ወረቓቕቲ፡ ዘበታዊ ጉሓፍ ዝምስራሕ ደረቕ ኮምፓስትን፡ ካብ ባሕሪ ብፍላይ ከኣ ካብ ዝድርብ ተረፍ-መረፍ ዓላን ጸህያይ ባሕርን ዝምስራሕ ፈሳሲ ድኹዕን ከም ዝፈሪ ገይሩ እዩ። ኣብ ምንቃሕን ምስልጣንን ክኣላታትን ህዝብን እትጥፍ ብምዃር ዝቐመት ሽማግሌ ድሕሪ ምምስራቲ፡ ንኣሸቲ፡ ማእከሎትን ዓቢይትን ኣፍሪይቲ ኮምፓስት ክምስራቲን ምህርቶም ከቐርቡን ግዜ ኣይወሰደሎምን።

ብድሕሪ'ዚ ንመስርሕ ምፍራይ ኮምፓስት ዘቃልሉን ዘህቡትሙን ቴክኖሎጂታት ብሰፊሖ ክዝውተሩ ጀሚርዎ። ከምቲ ቅድሚኡ ዝነበረ፡ ምኹዓት ጉድጓድን ንኮምፓስት ዘድልዩ ነገራት ቀቢርካ መስርሖ ክሳብ ዝውድእ ንኣስታት 4 ኣዋርሕ ምጽባይን ተረፉ፡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ንኽፈሪ ከም መበቀላውያን ውጽኢታውያን ታህዋሲያን (Indigenous Effective Microgansous - IEM) ከምኡ ውን መበቀላውያን ታህዋሲያን (Indigenous Microorganisms - IMO) ዝእመስሉ ኣቀላጠፍቲ ከም ዝተኣታቶ ኾይኑ። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ንመስርሖ ኮምፓስት

ዘገልግሉ ነገራት ውን ሰፊሖም። ካልኣ ይትረፍ፡ ኣብ ትሕቲ “ጉሓፍና” ውን ጸጋና’ዩ” ብዝብል መሪሕ ቴማ፡ ተረፍ-መረፍ መግቢ ክኸነ ከም ዓቢ ምንጪ ኮምፓስት ክኸውን ጀሚሩ ኣሎ።

ጎድኒ ንጎድኒ ምምዕባል ደረቕ ድኹዲ (ኮምፓስት)፡ ብመገዲ ሚኒስትራ ሃብቲ ባሕር ዝምስራሕ ፈሳሲ ድኹዲ ውን ብዘኸ ማዕቢሉ'ዩ። ድሕሪ ብዘኸ ፈተነን መጽናዕትን፡ ካብ ተረፍ-መረፍ ዓላን ጸህያይ ባሕርን ዝምስራሕ ፈሳሲ ድኹዲ ከፍርዮን ንፈተነ ናብ መላእ ሃገር ክዝርግሑን በቐገም። ብፍላይ ኣብዚ እዋን ወርሓዊ ክሳብ 30 ሽሕ ሊትሮ እተፍሪ ትካል ኣብ ባጽዕ ብምድኳን፡ ውሑስ ቀረብ ፈሳሲ ድኹዲ ናብ ሓረሰቶት ንምቕራብ ምድላዋቶም ኣጸፊፎም ይርከቡ።

ድሕሪ ብዘኸ ጸዕሪ ድማ ክኣላታት ሚኒስትራ ሃብቲ ባሕሪ፡ መስርሕ ምኽዕባት ፍርያት፡ ቅማረን ምዕሻግን ብርኡይ ከም ዝመሓየሽ ጌርዎ። ብተወሳኺ፡ ኣብ ዞባታት፡ ንኡሳን ዞባታት ብዓቢኡ ኽኣ ኣብ ዝኸኣለሉ ምስቶም ኣብ ከባብን ዓድታትን ዝነጥፉ ዘለዉ ሞያውያን ሕርሻ ብምትሕብባር፡ ዓቕን ዝንጸግ ፈሳሲ ድኹዲ ዓላ፡ ጸህያይ ባሕር ወይ ድማ ሕውስዋስ ብዝተፈላለዩ ቅማረ ኣብ ዝተፈላለዩ ኣትክልቲ ተፈቲኑን ይቐጽል ኣሎን።

ዝኸበርኩም ተሳተፍቲ

ከምቲ ኣቐዲሙ ዝተጠቐሱ፡ ምፍራይ ባህርያዊ ድኹዲ ዋላ'ኳ ኣቐዲሙ ብንኡስ መጠን ይፍተን እንተነበረ፡ ብዕቲብ ካብ ዝተሓዘ ክልተ ዓመታት ጥራይ'ዩ ገይሩ ዘሎ። በዚ ምኽንያት ከኣ ኣብዚ ዓውዲ ዘሎና ተመክሮ ኣዚዩ ምቕሌል'ዩ። ከምኡ ስለዝኾነ'ዩ ኽኣ ካብ ተሳተፍቲ ውሽጢ ሃገርን ወጸኢን ሓሳባት ክጥርነፍን መሰረት ናይ መጸኢ መርሓ-ጉድና ክኾነናን ነዚ ዋዕላ ዝወደብና። ብሕልፊ እቶም ካብ ግዳም ዝመጸእኩም ካብቶም ብደቂ ሃገር ዝቐርቡ ጽሑፋትን ካብ እትገብርዎ ዑደትን ኣብ ዝሓለፉ ክልተ ዓመታት ንመፍረን ዝርጋሕን ባህርያዊ ድኹዲ ዝምልከት ዝተቐሰሙ ተመክሮታት ክትግንዘቡ ትኽእሉ ኢኹም።

ኣብ መደምደምታ፡ ንኹሉኹም ተጋባእቲ፡ ስለቲ ንጡፍ ተሳታፍነትኩም ደገመ ኣመሰግን። ንወደብቲ ዋዕላን ኣኣንገድቲ ናይዚ ኣዳራሽን ከኣ ስለቲ ውሕሉል ስርሖም ብሰም ኩልና ኣገናዕ እብሎም።

ጽን ኢልኩም ስለዝሰማዕኩምኒ ኣመሰግን።

“ባህርያዊ ድኹዲ ንምፍራይ ርቡሕ ውሑስን መኣዛውን መግቢ”

ሕግ

ሃማ መተኪ

ሓሳባች

ፍልጠት እንታይ እዩ? ሰብ እንታይ ክፈልጥ ይኽእል? ብኸመይከ ክፈልጥ ይኽእል?

ሰብ ብኸመይ ክነብር ኣለዎ?

ሰባት ከመይ ብዝኣመሰለ ስርዓት ብሓደ ክነብሩ ይኽእሉ?

ሰብ በሊሕ፡ ሓሳብ፡ ተመራማሪ እንስሳ እዩ። ወትሩ ይሓትት፡ ይመራመር። እቲ ሕቶ ብራቕ፡ መልሲ ግን ብሕፍንቲ እዩ። ሰለዚ ካብ ምሕታት፡ ምሕሳብ ኩቶ ኣየዐርፍን! ምስጢራት ህይወትን ኣድማስ ብዓቢኡን መደምደምታ ከም ዘይብሎም፡ ሰብ ዘልዕሎም ሕቶታት'ውን ደረት የብሎምን።

ዝበዝሐ ሰብ ምስ ዓቦዩ ናይ ምንባር ዕድሚኡን ምድራዊ ጸንቲቱን ኣብ ምጽንቃቕ'ዩ ብዛዕባ ህይወት ኣዕሚቁ ዝሓሰብን ልቦና ዘዋህልልን። ከመይሲ ናይ ንእሽንት ናብራን ጉያ ጉያ፡ ኩኖ መዓልታዊ ክስተታት ዓሚቁ ንኸይሓሰብ ሓሊኹም ሓዘሞ ሰለዝጸንሐ። ግድላትን ምረትን ህይወት ብዘሕ ምስ መሃር፡ ምጽታት ገዝላ ህይወቱ ተቐልቂልዎ፡ ብዝጸላ ተገኒዙ፡ ኣብ ውሽጢ ሳንዱቕ ተሰሚሩ፡ ኣብ ጉድጓድ ብሓመድ እምኒ ክጽቀጥ ምዃኑ ምስ ኣስተብሃለ ግን፡ ከመይ ክነብር ከም ዘለዎ ከየለለዩ፡ ምልኣት ዝህብ ሚላ ህይወት ብኸመይ ክሕልፍ ከየስተብሃለ፡ ደድሕሪ ዝነፈሰ ክገዩ ዘሕለፎ ወርቃዊ እዋን ህይወቱ ከጣዕሶ ይርእ። 'ምስጢር ህይወት ብንኡሰይ ክሓሰቡ ክበረኒ!' እናበለ ዓቕሚ ኣስተንትኖት ኮይኑ ዝበለ'ውን ውሑድ ኣይነሃን። ጭራሽ ብዛዕባ ውልቃዊ ህይወቱም ይኹን ህይወት ብዓባይ ከይሓሰበ፡ ከም ዝሃሎ ዕድመኡም ጸንቂቑም ዝሓልፍ'ውን ውሑዳት ከም ዘይኮኑ ምምስኻር ዘድልዮ ኣይመስልን። እዚ እቲ ዝዓቦዩ ትራጀዲ ናይ ህይወት ምዃኑ ዘስተብህል ክንደይ ኮን ይኸውን? ሰብ ከይወለደ፡ ከይተሓሳሰ፡ ኣብታ ብንፋስ ትልሎ፡ ብዝኖብ ትሸብብ፡ ነቀይነቀይ ትብል ጎጅኡ ምስ ድኽነቱ፡ ጽቡቕ ከይተዛረቡ፡ ሰናይ ከይገበረ፡ ንሰበይቱን ደቁን ከየሐገሰ ወዘተ. ሓሊፉ ኣልና ንጉሂ እንተ ኔርና እምበኣር ንሕሰብ! ብዛዕባ ትርጉም ምድራዊ ጸንቲቱን ከይድኡን፡ ኣቃጫጭ ነገራትን ሰርዒታቱን ጭራሰ ከይሓሰበ እንተ ሓሊፉ'ዩ እቲ ዝያዳ ኩሉ ካልእ ብዛዕባ መዋቲ ከጉህየና ዝግብኣ!

ሓደ መንእሰይ እምበኣር፡ ገና ኣብ ንኡስ ዕድሚኡ ንህይወቱ ገለ ትርጉም ክረኽብላን ምልኣት ህይወት ዝህብ ሞብብ ናብራ ከለሊ ምስ ዝኸኣልን፡ ክብ ዝበለ ዓቢይ ጸጋ ወኒኑ ኣሎ ኣልና ክንዛረብ ንኽእል ኢና። ከመይሲ እዚ እቲ መፍትሕ ምስጢር ተድላ ዝንጅርበዎ ህይወት

‘ዘይተመርመረ ህይወት ካብ ምንባር፡ ዘይምንባር ይምረጽ።’

- ሶቕራጦስ

ብምዃኑ! ብዘይ እዚ ሞብብ'ዚ ግን እንተ ሃብተመ፡ እንተ ተማህረ፡ ዝና እንተ ኣዋረየን ካልእ ዓይነት ደጋዊ ዓወታት እንተ ተገናጸፈን ምሉእነት ጨቢጡ እዩ ክንብል ኣይንኽእልን። ህይወት ሓጻር ስለዝኾነት እምበኣር፡ መንእሰይ ሞብብ ህይወት ብተሉኡ ንኸስተብህል ክደናጉ ዝኾነ ዓንቃጺ ምኽንያት ክህልዎ ኣይግባእን። ንዘሕልፎ ህይወት ሙቐት ክህቦን ብእኡ ድማ ንዘይተርፍ ሞት ሰንድው ኮይኑ ክንጸንሕን እምበኣር፡ ጥልቀት ምስጢራት ህይወት ክርዳእ ክፍትን ኣገዳሲ ኮይኑ ይርከብ።

ምልኣት ዘለዎ ህይወት ከሓትና እንሃርፎ እዩ። ምልኣት ዘለዎ ዘዕግብ ህይወት ምስ ርኹብ፡ ምሁር ወዘተ. ምዃን ዘተኣሳስር ጭራሽ የብሉን። ሓደ ሰብ ብዝሕ ህይወቱ ምሉእ ዕግበትን ባህታን ክስምዩ ክኽእልን ናብኡ ዘብጽሕ ሚላታት ብሞብ ክለሊን'ዩ እቲ ኣገዳሲ። ነዚ ምልላይ ግን እቲ ዝዓቦዩ ብድህ እዩ። ናብኡ ንምብጻሕ ከኣ ግድን ክፈላሰፍ ይሕተት።

ፎክሎርና ግን ኣንታይ ኣይ?

ቃል ብቻሉ ክትርገም እንክሎ ፍልስፍና (Philosophy) ፍቕሪ ሞብብ እዩ። ፍልስፍና ሃረርታ፡ ድሌት፡ ፍትወት ሞብብ፡ ልክዕ ንምዃን ናብ ሞብብ ዘብጽሕ መንገዱን እቲ ጉዕዞ ንባዕሉን እዩ።

ሞብብ ልቦና እዩ! ሞብብ ነቲ ሰናይ ካብቲ እክይ፡ ነቲ ቅኑዕ ካብቲ ጌጋ ንኸንፈሊ ተኸእለና ድንቂ ጸጋ እዩ። ሞብብ ድምር ውጽኢት ኣስተንትኖት፡ ብልሒን ምህርን'ዩ ክንብላ ንኽእል። በዚ ድማ ሓደ ቅርንጫፍ ናይ ፍልጠት ክትከውን ትበቅዕ። ግን ድማ ፍልይ ዝበለት ገጽ ፍልጠት'ያ። እወ ሞብብ ፍልጠት'ያ። እዚ ፍልጠት'ዚ ግን ክጭበጥ ወይ ድማ ብሳይንስ ክብጻሕ ዘይከኣል፡ ከም መበገሲ ኣምር ተወሲዱ'ውን ኣብ ቤተፈተነ ክረጋገጽ ዝከኣል ኣይኮነን።

ሞብብ ኣብ ግብሪ'ያ እትሰርሕ። ኣብ ሓሳብ ኣብ ፍልጠት ከስለዎ'ውን

ኣይከኣልን። ሞብብ ተድላን ርግኣትን ዝመልኡ ሚዛኑ ዝሓለወ ዘሐጉስ ህይወት ንኸንጉብር እተኸእለና ፍኖት ኮይና ኣብ ህይወት'ያ እትሰርሕ።

ፍልስፍና ድማ ናብ ሞብብ ዘብጽሕ መንገዱ ኮይኑ ይርከብ። ምፍልሳፍ ብዓንደርእሱ ምስ ገዝኦ ርእሰኻ ዝገበር ምርምር፡ ሓሳብን ኣስተንትኖትን እዩ። እዚ ግን ሰቕ ኢልካ ኣብ ሓሳብ ምህውታት ማለት ኣይኮነን። ምፍልሳፍ ማለት ርእሰኻ ክባዕ ዝዘረካ ኣብ ዕንደራ ሓሳባት ምኹዳድ ማለት'ውን ኣይኮነን። ቅድምን ልዕልን ኩሉ ምፍልሳፍ ቅጥዒ፡ ኣገባብ፡ ዝሓዘ ምስትንታን እዩ። ጸዕሪ ይሓትት፡ ሚላ ይሓትት፡ ንባብ ይሓትት። እዚ ስለዝኾነ ብፍላይ ንጀመርቲ ተሰፋ ዘቐርጽ መሲሉ ክርኣ ይኽእል እምበር እምብዛ ከቢድ ኣይኮነን።

ፍልስፍና ንዝሕ ርእሰኻ ካብ ምምርማር'ዩ ዝብገሰ። ብዛዕባ ናይ ገዝኦ ርእሰኻ ሓሳባት ብምሕታት'ዩ ዝፍልም። ንናይ ካልኣት ሓሳባት ብምምርማር፡ ብዛዕባ ዓለም፡ ሕብረተሰብ፡ ታሪኽ፡ ካልኣት ዝሓለፍዎ ተመክሮ ብምስትንታን ክንፈላሰፍ ንኽእል። ከምዚ ኣብ እንገብረሉ እዋን ድማ ካልኣት ኣቐዲሞም ኣብ ዝበጽሕዎ መስመር

ሓሳባት ንራኹብ፡ ንስራሓቶም ነንብቡ፡ ንምርምር፡ ክስተንትኖ። ነቲ ዝበጽሕዎ መስመር ብምጽንባር ድማ ብዝበለጸ፡ ብዝጸዓቐ፡ ብዝዓጥቐ ዓቕን ክንሓሰብ ንኽእል። ርሑቕ ክንበጽሕ ድማ ቀለል ይኸውን። ኣብ ዝሓጸረ ግዜ!

ፍልስፍና ዘይንጸል ኣካል ሰብኣውነት'ዩ። ብዛዕባ ህይወትካን ቦታኣ ኣብ ዓለምን፡ ክትገብር ዘለካን ዘይብልካን፡ እንታይ ክትፈልጥ ኣለካን የብልካን ብኸመይ ትፈልጥን፡ ኣብ ቦታኻ ኣትዩ ዝኾነ ካልእ ክፈላሰፈልካ ኣይከኣልን። ማለት ብዛዕባ ገዝኦ ርእሰኻ ካልእ ክሓሰበልካ ኣይከኣልን እዩ። ስለዚ ድማ፡ ፍልስፍና ዘይንጸል ኣካል ሰብኣውነት'ዩ ንብል። እዚ ስለዝኾነ ኹኡ፡ ብኸመይ ክትፈላሰፍ ኣለካ ክትመሃር ግድንታዊ'ዩ ክንብል ንኽእል። ልክዕ'ዩ ፍልስፍና ናቲ ክኢላታት፡ ሰብ ሞያን መምህራንን ኣለዉዎ። ብመሰረቱ ግን ክእለት፡ ሞያ ወይ ብትምህርቲ ክትጭብጦ እትኽእል ዓውደ-ፍልጠት ስለዚይነት እቲ ጸር ብቐንዱ ንባዕሉ ነቲ ዝፈላሰፍ ዝግደፍ እዩ።

ነዚ ንምብጻሕ ዘኽእለና ዝተፈላለየ ባህሊ ወይ መስመራት ፍልስፍና ኣሉ። ምዕራባዊ ፍልስፍና እቲ ዓብላሊ ኮይኑ መብዛሕትና እንፈልጦ እዩ። ኣብ ምብራቓዊ ንፍቀክቢ ዓለምና ገኒኑ ዝሕሰበሉ፡ ኣብ ቅዲ ናብራ ኣህዛብ ናይተን ምብራቓውያን ሃገራት ነጹብራቕ ዝርኣን ምብራቓዊ ፍልስፍና ድማ ኣሉ። ካልኣት ብዘተሓት ቅርንጫፋት ወይ መስመራት ፍልስፍና'ውን ኣለዉ። ሓደ ሰብ ንኸፈላሰፍ ኣየናይ መስመር ፍልስፍና ክኸተል ኣለዎ ግን ክንጭነቐሉ ዘለና ኣይኮነን። እቲ ዝያዳ ኣገዳሲ፡ ምፍልሳፍ ማለት ብርትዒ ክትነብር ክትመራመር ምኽእል ማለት እዩ።

ፍልስፍና ብርትዒ ዝተመርመረ ህይወት ክትነብር የኽእል። ፍልስፍና ንናይ መወዳእታ ኣድማሳዊ ሓቂ ንምርኻብ ሱር-ነቀላዊ ሕቶታት የላዕል። ፍሉጥ ወይ ውሉን መንገዲ ሞብብ ኣየስተምህርን። እኳ ደኣ ነቲ ድሮ ዝተበጽሐ ደረጃ ፍልጠት ይብድህን ይሓትትን። ብፍልስፍና ንዝሕ ህይወትና ንምርምር፡ ንታሪኽ ንምርምር፡ ንህይወት ካልኣት ከማና ሰባት ንምርምር። እዚ ኣብ ምግባር ዝሕዝብና ክንመሃርም እንኽእል ሞባት ድማ ስርዓተ-ትምህርቲ ፍልስፍና የቐመ።

ፍልስፍና ዓውደ-ውግእ እዩ። እንጥቀመሉ ኣጽዋር ድማ ርትዒ'ዩ። ጸላእቱ ዕሸነት፡ ድንቁርና፡ ፋናቲክነት እዮም። ዛዕባኡ፡ ንሰብ ማእከል ዝገብረ ኩሉ'ዩ። ፍልስፍና ዘይትንክፎ የልቦን! ኩሉ ንሰብ ዝትንክፍ ጉዳይ ፍልስፍና ይትንክፎ። ሰብ እንታይ ክፈልጥ ይኽእልን ኣይከኣልን? ሰብ እንታይ እዩ? ብኸመይ ክነብር ይኽእል? እንታይ ክትሰፎ ይኽእል? ነዞም ሕቶታት ክንሓሰቡም ኣብ እንጅምረሉ እዋን ድማ ኣብ ዓውዲ ፍልስፍና ተጸምቢርና ከም ዘለና ከም ዝተበሰርና ክንሓሰብ ንኽእል ኢና።

ሞርዘ-ሞብብ ክብጻሕ ይከኣልዶ? እዚ ዝከኣል ኣይመስልን። ግን ናብኡ ገጽና ካብ ምጉዓዝ ኩቶ ከነቋርጽ ኣይግባእን። እቲ እንኽደ ጉዕዞ ድማ ፍልስፍና ይኸውን ማለት እዩ። ብፍልፍሰና ዘይተመርመረ ህይወት ካብ ምንባር ዘይምንባር ይሓይሽ እንተ በልና'ውን ካብ ሓቂ ዝረሓቕና ኣይንመስልን።

ስለዚ እምበኣር ከም መንእሰያት መጠን ህይወትናን ከይድኡን ክንምርምር ትሓዛት ኢና። ነንብብ ድማ። መሓዘት ሶቕራጦሴ ኮንፈሸሴ ቡድሃ፡ ካንት፡ ኒቶ፡ ቅዱስ ቶማስ ኣኩናስ፡ ሰፒኖዛ፡ ሚል ወዘተ ንኹን። ንሓቶም ዝበጽሕዎ፡ ዝበልዎ ፍልስፍናን ሞብብ ህይወትን ንሕሰበሉ፡ ንመርምር! ምስ ህይወትና ካንዮ። ናትና ቅዲ ናብራ ድማ ንሓንጽጽ። ብትብዓት ድማ ንንበር።

ተስፋ-ሚካኤል ወልደጋብር ረድኢ

ክቦር

ሱራፌል ተ.

ናብ ሓደ ዋላ ቀዲምካ ናይ ምሕኳር ውድድር ተሰርዐ። ብዘሕ ተዓዛቢ ድማ መጽኢ። ብዘተሓት እንቁርዖባት ክወዳደራ ተቐረባ። ውድድር ተጀመረ። ነቲ ውድድር ክዕዘቡ ካብ ዝመጽኡ፡ እዘን ደቀቕቲ ዕንቁርዖብ ናብ ጫፍ ናይቲ ነዊሕ ዋላ ክሓኹራየን ኢሉ ዝተጸበዩ ኣይነበረን።

“ክላእ፡ ኣመና ብርቱዕ እዩ።” “ዝዚ ዋላ ትሓኹሮ የላን።” “ዕድል

ኣነቻቻሒ ዛንታ

ውድድር መጓ ሓኽዐሪ

ጌርካ'ኳ ኣብ ጭፍ ዋላ ክብጻሕ ኣይከኣልን።” ክብሉ ተሰምዑ።

እተን ክሓኹራ ጀሚረን ዝነበራ እንቁርዖብ ብብሓደ ከንሸራተታ ጀመራ። እተን ድሒረን ዝጀመራ ጽቡቕ ክሓኹራ ጀመራ። እቶም ተዓዘብቲ “ክላእ፡ ኣመና ብርቱዕ እዩ።” “ዝዚ ዋላ ትሓኹሮ የላን።” “ዕድል ጌርካ'ኳ ኣብ ጭፍ ዋላ ክብጻሕ ኣይከኣልን።” ክብሉ ተሰምዑ።

እተን ደቀቕቲ ዕንቁርዖብ ተሰፋ ቕጽጸን ናብ ታሕቲ ከንሸራተታ ጀመራ። ብዘይካ ሓንቲ ዕንቁርዖብ ኩለን ተሰፋ ቕጽጸ። ንላ ግን ኣብቲ ጫፍ ዋላ በጽሐት። እዘን ኩለን ተሰፋ ቕጽጸን ዝተረፋ መወዳድርታ ከመይ ኢላ ከም ዝተዓወትት ክሓተኣ ደለያ። ሓንቲ ካብኣን ከኣ ከመይ ገይራ ከም ዝተዓወተት ሓተተትን።

እንተኹን እታ ዕውትቲ ጽምምቲ ኩይና ጸንሐት።

ሓበን ተስፋሚ ካሌል

ተመራመርቲ የኒሽርሲቲ ሽርጥነት - ሕብረት መንግሥታት አመራሪ ብዙን መዳከራት መጥፋት ዓይነታት መሳተጥ ብመንገዱ ተኩቶክ ዝመዓወቡ ዘለዉ ሺድዮታት፡ ጥዕና መንገዳዊት ብዘበኣሰ ይሃሎ ምህላምን ሓበርም።

“ህቡባት ሰባት ኣብ ተኩቶክ ሺድዮ ክዘርግሉ እንክለዉ፡ ተኸታተልቶም ቦቲ ዝርእይዎ ዓይነት ተንቀሳቻሲ ሰኢ ኣገዢ እዩም ዝጽለዉ። ነዚ ዝመዝመዙ ህቡባት ሰባት ድማ ሰዓብቲ መታን ክረኽቡ ጥዕናዊ

ብተኩቶክ ዝመሓላለፉ መዋዓውዒ ንጥዕና ይጉድኡ

ኩርናዕ ናይቲ ዝበልፀገ ዝሰነይዎን ኣብ ግምት ከዩኡተዉ እዩም መዋዓውታቶም ዝዘርግሉ ዘለዉ። እቲ ጽልዎ እወታዊ ምስ ዝኸውን ዝጽላእ ኣይኩነን። እንተኾነ እዚ ሕጂ ንትጉላት ንምውፅዖ ተገላሊ-ዝተፈላለዩ መጥፋት መሳተጥ እናምጸኡ ብጠቢኢ ዝዘርግሉ ዘሎ ሺድዮታት፡ ጥዕና ቁልዑን መንገዳዊትን ይሃሲ ስለዘሎ፡ ቆላሕታ ክግበረሉ ኣለዎ” ትብል ክኣላ ስራ

መግቢ ሊገ. ፒተር። ብህቡባት ሰባት ኣብ ተኩቶክ ዝዘርግሉ መጥፋት መሳተጥ ብዘለዎ ኣወናዋኒ ኣይላ። ከይተረድኡና ክንበልዎን ክንሰነዮን ስለ እንደፋፋኡ ክንጥንቀቅ ከዎ ዝጥብኡ እዩም እቶም ክኣሊታት ዘዘገኛኹ። “ሰብ ዘዘርግሉ ዘይኩነኡ ጥዕና ዝህቦ መጥፋት መሳተጥ ምስ ዘዘውትር እዩ እቲ ዝተሓሰ” ክብሉ ከኣ ወሲኹም መኸርም።

ንተሽከርከርቲ ኣብ ውሑድ ደቓይቕ ‘ቻርጅ’ ዝገብር ቲክኖሎጂ

ብዘኣ ኣየር ንምቁጽጻር፡ ብኣሌክትሪክ ዝበርሓ ተሽከርከርቲ ብጠቢኢ እናፈረደ እዩን ዝመጽእ ዘለዎ። ኣብ ዝመጽእ ዓመታት ውጥ ብወዳዲ ዝንቀሳቻሲ ማኤን ውሑድ ዳርጋ ከላን ተሽከርከርቲ ብኣሌክትሪክ ጸዓት መለኣን ክገብሩ ዘገኛሉን ቲክኖሎጂ ንምብጻክ እዩ ዝጸግር ዘለ። ነዚ ክወን ኣብ ምግባር ዝሕግዩ ቲክኖሎጂ ናብ ኣብ ውሽጢ 5 ደቓይቕ ኣሌክትሪክ ተሽከርከርቲ ቻርጅ ዝመልኣሉ

መሳርሕን ኣገባብን ምህቡ ምህላዉ ይሕብር ኣሉ። እቲ ምህቡ ብምትሕብቦር ቲክኖሎጂ ናሳን መሻርቕታን ዝተዳለወ ኩይኑ ፈለግ ኣብ መደበር ምርምር ጠፊር ኣመሪካ - ናሳ እዩ ተፈቲኑ። እቲን ናብ ወርሕን ፕላኔት ማርሰን ዝበጽሓ መንኩርኩራት ድማ ቦቲ ሓደሽ መምልኢ ጸዓት ከዎ ዝመልኣ ተገይሩ። ኣዕጋቢ ውጽኢት ስለዝተረገሙ ከኣ ኣብ ጸርጊያ ዝገብሩ ናይ ኣሌክትሪክ

ተሽከርከርቲ ከዎዝፍቲን ኩይኑ። እቲን ተሽከርከርቲ ድማ ኣብ ውሽጢ 5 ደቓይቕ ጸዓት መለኣኑ ብዘይ ዝኸውን ጸገም ኣብ ናብን ክገብሩ ክኣለን። ኣብ መወዳእታ እዩም ክኣሊታት ነቲ ዘዳለዎ መምልኢ ቻርጅር ናይ ኣሌክትሪክ ተሽከርከርቲ ንምድላው ግዜ ባጀትን ሓዳ ጸዕርን ዝሓትት ስለዝኸውን ድሕሪ ዓሰርተ ዓመት ኣብ ዕዳጋ ክወርድ ምዃኑ እዩም ዘረድኡ ዘለዉ።

“ሞባይል ኣብ መዓርፎ ነፈርትን ሆቴላትን ቻርጅ ምምላእ ንቫይረስ የቃልዕ” ክኣሊታት

ሞባይልና ቻርጅ ኣብ ዝወድኣትሉ እዋን ኣብ ዝረኽቡኦ መምልኢ ሰኢት ጸዓት

ክንመልኡ ኣና እንጥቅ። ፊደራላዊ ቤት ጽሕፈት መርመራ ኣመሪካ (FBI) ግና

ነዚ መጠንቀቕታ ዝህቦ ሓበሬታ ዘርገሉ ኣሉ። እቲ መምልኪታዊ ቤት ጽሕፈት፡ ሞባይልና ቻርጅ ወዳኣ ኣልካ ኣብ ህዝቢ ትጉላት ዝርከቦ ናጻ ሰኢት ብክላይ ኣብ መዓርፎ ንፈርትን ሆቴላትን ክንመልኡ ከወግደናዮ ዘጠንቀቅ ዘሉ። “ዝኾነ ሰብ ኣብ ዝረኽቦ ናጻ ሰኢት ፊደራላዊ ሞባይል ቻርጅ ክመልኡ የብሉን” ዝበለ እቲ ትጉላ እንዝዘይኩኑ እታ ሞባይል ሽብርብ ብርሃር ክትርከብን ግዳይ ቫይረስ ክትወንን ከምትክእል ሓበርም። ሰርሃርቲ ሞባይላት (Hackers) ነታ ኣብ ሆቴል ኮ ኣብ መዓርፎ ንፈርቲ

ቻርጅ ትመልኡ ዘኣ ሞባይል ብዘይ ኣፍልጦ ሞናኤ ቫይረስ ከዮጽኣን ኣገዳሲ ሓበሬታ ክርብብ ምእኡ ዕድል ክረኽቡ ይክኣሉ። ከዎ ወጽኢቲ ድማ እታ ሞባይል ብዘይገፈልጦ ኮድ ትገድ ኣብ ውሽጥ ዝርከቦ ውልቃዊ ሓበሬታ ድማ ይደምህብን ክልእ ጸገማት ይፍጠር። እዚ ከዎዚ ዝኣመሰሉ ኣብ ሞባይላት ዝርከቡ ዘሎ ጸገማት እናዝኩ ኣብ ዝመጽኡ ዘሎ ግዜ ሞባይላትና ኣብ ህዝቢ ቦታታት - ብክላይ ድማ መዓርፎ ንፈርቲን ሆቴላትን ቻርጅ ከይንመልኡ ክኣሊታት ቲክኖሎጂ ፊደራላዊ ቤት ጽሕፈት መርመራ ኣመሪካ

ይመኽሩ። እዚ ከወግደናዮ እንክሉ ብመንገዱ ከይብል ኣብ ኮምፕዩተራት፡ ጸዓት ዘመነጩ መጠቢኢ ኣሌክትሪክ ክልእ መርከታትን ተጠቐምን ንሞባይልና ቻርጅ ምግባር ነቲ ባሕሪ የዳኽሞ እዩ። ብወሰኹ፡ ሞዳይ ኣብ ዘለዎ ከቢ ንሞባይልና ኣብ ዝረኽቡሎ ቦታ ቻርጅ ምግባር ንሞባይልና ብርሃር ክትርከብ ዘገኛል ዝቆለ መንገዱ ብምዃን ውሕሰት ኣብ ዝህቦ ቦታ ጥራይ ጸዓት ምምላእ ተመራጺ ምዃናም እዩም ክኣሊታት ወሲኹም ኣገዛዚም።

ከም ሞዳል ፋሽን ዘገልግላ፡ ሰብ-ሰርሖ ብልሒ ኣቓልቦ ይሰሕባ

ተመራመርቲ የኒሽርሲቲታት ናሕረኣኦ ሞድና ረጅዮ ኣመልኦን - ኣጣልዮ ኣብ ቅዲ ፋሽን ከዎ ሞዳል ኩይን ከበልግ ዝክኣል ኣርተፊሻዊ ብልሒ ዝውንን ሶፍትዌር ምህም ምህላምን ሓበርም። እቲን ተማዘብ ዘለዎ ኣርተፊሻዊ ብልሒ ዝተጥመሰን ሞዳላት፡ ብመልክዕ ሰኢ ዝተዳለዉ ክዳውንቲ ብምልባኡ ኣብ ሰባት ከመይ ክመሳሉ ከዎ ዝክኣሉ እዩን ኣቐዳመን ነዩም ዳዘይራት ዘርእዮም። እዩም ዳዘይራት ድማ ቦቲ ዝተጥቀሙ ሓበሬታ ተጠቢምን ነቲ ዝኣልዎ ክዳውንቲ ቅድሚ ምሕዳም ብዘጥብኡ ከርድዎን

ውቁብ ዳዘይን ከልብዎን ይሕግዮም። እዚ ኹኡ ክብዘይተደልዩ ክህራዩዳሕም። ካብ ምጥልቶም ዝመጽእ ዘይምርድዳኡን ምጥቕጫታን እውን ሓራ ይከበርም። “ሓደ ዳዘይር ክሰፍን ንዘይሊ ክፍን ኣቐዳሙ ምስ ሰኢ እዚ ሕጂ ተዳልዩ ዘሎ ሶፍትዌር ከኣ ነቲ ክፍን ኣብ ሰባት ከመይ ክመሳሉ ከዎ ዝክኣልዩ ብመልክዕ ሞዳላት ኣልብሉ ዘርእዮ። እታ ሓንቲ ክትገብራ ዘዩ ነቲ ዘዳለዩ ሰኢ ቅዲ ክፍን ናብ ኮምፕዩተር ምስደድ ጥራይ

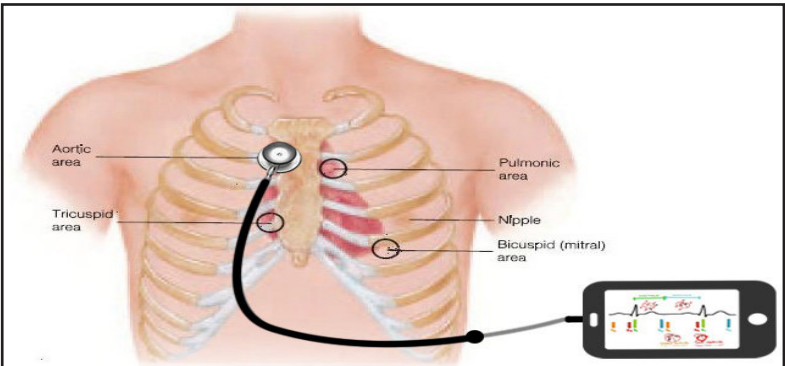
እዩ። ብድሕሪዜ ኣብታ ሶፍትዌር ዝርከቦ ኣርተፊሻዊ ብልሒ ዝውንን ሞዳላት ተኸዲንን የርእዮ። ካብዚ ብምብጻክ ከኣ እቲ ክፍን ክህራ ኣለዎን የብሉን ክትርግእ ትክኣል” ይብል ሓደ ካብዮም ተመራመርቲ ዳዘይር ባልደርቲ ሞረሊ። ነቲ ሶፍትዌር ኣብ ቅዲ ክፍን ይኸውን ኣብ ቅዲ ሰኢ ጥራይ ዘይኩኑ ኣብ ምህጽን ገዘውትን ዝተፈለሉ ግብይቲ ኣብይቲን እውን ከበልግ ከዎ ዝክኣል ዝርድም ከዳውዎ ምዃናም

እዩም መገዛቲ ዝበልጽ። ንኣዮም ቢ ጀሚሮም ዘለዉ ተኩፍ ዝህቦ ስራሕ

ተተባብምን ነታ ሶፍትዌር ከምብልዎ ምዃናም ወሲኹም ይሕብሩ።

ቲክኖሎጂ ኣብ ምጽላ ሕፃናዊ መርከታት፡ ግቢ እጃም እናኣበርከት እዩ ዝኸይድ ዘሉ። ተመራመርቲ ኪንግስ ኮሌጅ - ብፅጥን ድማ ምህቡት ሞባይል ኣብ ሕፃናዊ ንጥገልግል ሓዳ ጸዕር ዩይዱ ኣለዉ። እዩም ክኣሊታት ክትን ሞባይላት ትርጉታ ልብን ደምጺ ሳንሰኡን ክህም ዘገኛሉን ናይ ስተኮሎፕ ቲክኖሎጂ ኮምፒውቴራል ዝርድም ከዎ ዘምስኡዎን እዩም ዝከብሩ ዘለዉ። እዩም መገዛቲ ከዎቲ ሓኪም ስተኮሎፕ ሓዘት ኣብ ኣፍልጠኻ እናመርመረ ንትርጉታ ልብኻ ዝህም ኣጠቓቕማ ናይታ ስግርቲ ሞባይል ድማ ብተመሳሰሉ ኣገባብ ከዎ እትምርኖረላ

ይገልጽ። “እቲ ናልልዩ ሓኪም ስተኮሎፕ ክጥቀም እንክሉ ኣብ ኣኣኩ ዘሕትዎ መሃሚ ኣለዎ እታ ምዕብልቲ ሞባይል

ግና መሃሚ ኣይተገጥመን። ኣብ ክንዳኡ ቦታ ሞባይል ትርጉታ ህርመት ልብኻን ክልኡን ክትዕዮን እንክሰኽብ

ኣቐዳምን ናይ መምልኢ ምልክት (record) ክትጥውቅ ኣለዩ። ብድሕሪዜ ነቲ ዝተመልኡ እናሰማኡ ከታት ጥዕናኻ ክትፈልጥ ትክኣል” ይብል ሓደ ካብዮም ተመራመርቲ ዶ/ር ጆን ረይ። ምስ ጥዕና ዝተኣሰር ምህ ክፈሪ እንክሉ፡ ግድሚ ሃልፍና ሞል እንዳደርዳን፡ ኣብ ኣጠቓቕማኡን ወጽኢቲን ግና ሞሃቕ ኣፍልጦ ክህልወና መሳሪታዊ እዩ። ብዙሓት ሰባት ነቲ ዘዘገበሉ ምስ ጥዕና ዝተኣሰር ምህ ይወጽዎም ኣብ ጥያ ጥዕና ኣፍልጦ ስለዝውሕዱም ነቲ ቦቲ ምህ ዝረኽቡዎ ከታት ጥዕናም

ዝከብር መልእኽቲ ወይ ወጽኢት ከዎ ዝመሳሰሉ እዩም ዝክርከምዎ። እዚ ኹኡ ሓደጃ ስለዝኸውን እቲ ዝረኽብ ወጽኢት ቅድሚ ዝኾነ ስተኮሎፕ ምስ ሰብ ሞያ ጥዕና ክትማኸራ እዩም ብዙሓት ክኣሊታት ናይዚ ግድሚ ዝመኽሩ። እዩም ብፅጥንዮም መገዛቲ ኣብ መወዳእታ እቲ ኣገባብ ደር ኣብ ዝጠቢኣ ምህቡት ሞባይላት ተጽዕኑ ምህላዉ ብምሕብር ተጠቐምቲ ናይቲ ኮታት ጥዕና ክትፈልጥ ዝኣዝዞ ቲክኖሎጂ ክትውን ይወጽዎ ኣለዉ።

ራብዓይ ክፋል

ኔት ጸብኤ ሲጋ ዝብኡ ቂ ካብ ቢሃኡ ኣውጽኦ፡

“ጃኪ ዓርቢ ለሚ ጸብኤ ሲጋ ኣውጽኦ ኣለኹ፡ ጸብቶ ገርካ ቀረብ፡ ክክብ ዝመጽኦ ካብ ሰራርካ ከይገደደጽ” ኔት ጋዜጣ ኣልገሉ ኔት ቂ ኣብ ቅድሚኡ ኣቆመበሉ፡

ጃኪ ሰዎዩ ግዲ ሓዲሩ ደምጺ እናገረ ክበልጅመሪ፡

ብርካ “ጃኪ ሰዎጊኻ ሓዲርካ ምየ፣ ደኣኻ እሚ እምበር ካልእ መጻሕፍት ብኩሕ መግቢ ክቐርብኻ እዩ” ንኩርካ እናጠመተ ተሃቢ፡

ከርካ ግን ንብርካ ዝገደሉ ኣይመጻሕፍ ስቕ ኣሉ ምስቡ ቀሪብ፡ ብርካ ደማ ብኸታታ እቲ ከርካ ተኣትሖ ቀው ኣሉ ይጥምቶ ሃረ፡

ብርካ ንካምሩቲ ኮምዘገገጠ ዘር፡ “ጃኪ ዓርቢ ምየኻ ክብረብ ስቑስ ከይኣኸሄ፡ ከይድ፡ ማይ ኣላኻ ምየ” ነቲ እንጻ ማይ ረኣ፡ ውሑድ ማይ ሃር፡ ቀጸሉ፡ “ቢቃ ጃኪ ማይ ኣላ፡ ቀርቢ ቀሪብኻ ኣለኹ፡ ካብ ሰራርካ ከይወጽኻ ጽኑዔ” ነቲ መጻሕፍ ራብ፡ ተረር መጻሕፍ እዩ፡

ብርካ ነቲ ከርካ ኣብ ክፍሉ እናደረ፡ “ቢቃ ብድኽ መጻሕፍ” ናብ ካምሩቲ ክኸይድ ከበኡ ራብ፡ ናብታ ማእሰሪ ሰገመ፡ ነቲ መጻሕፍ ጸብቶ ገሩ ግዳ፡

ዛንታ

ሓጸላብ ንኩርካ ሰዎጊ፡ እናገዩ ናብ ቤት ካምሩቲ ከድ፡

ብጉሃ ለእዞሽደ እምበር ኣይመርከቡ፡ ደወል ቤት ካምሩቲ ተደግሞ ተማራ ኣብ መገርጋ ጽኑዎ፡ እናገዩ ደማ ኣብ ድሕሪት ተሃር፡ ሃሪቁ መግቡር ዘምሪም ደማ ነብ ክጸሉም ኣተወ፡

ብርካ ተማራ ምስ ተደደሰ ንኣባል ዓርኩ ረገሶ፡ ካብ ቀጽሪ ቤት ካምሩቲ ብኣብር ወጸኡ፡ ማይ ምናዓስ ስለ ዝገረ እቲ ከቢ ብዘማራ መልሶ፡ “እኣም ተማራ እናተጻወቴ እኣም ዝኮረፈ ሰዎጊ ሰዎጊ”

ብርካ “ኣባል ዓርቢ ከልቢ ምየ ኣለኩም?” ሓተተ ክም ኣብ ቅድሚኡ ዝሰራ ተማራ እናተገባ፡

ኣባል “እወ ኣላ፡ ከልቢ ትፈልጥ እንጃኻ? ርኪ እዩ ዝሃልዩ” ተሃቢ ንብርካ እናጠመተ፡

“እወ እፈልጥ፡ ንኸልቢኹም እንታይ ተበልጦ ክፈልጥ ይልዩ እዩ?” ብርካ ንኩርካ ዝኸውን መግቢ ክፈልጥ ለእዞሽደ ሓተተ፡

“ነቲ ከልቢ ብ እዩ ኣውጽኦም፡ መግቢ ደማ ዓርጋ ኮም ሰብ እዩ ዝበልዩ፡ ጸብ ሲጋ ቂ እንጃራ ክበልዩ” ኣባል መላሰ፡

“ብኻ ከልቢ ደፈቱ እዩ?” ኣብ ኣባል

ደቆብ መርሃዊ (ጃክ)

ፈታዊ ክልቢ

ከልቢ ምናታዉ ገረ፡

“ብ ንኸልቢኹ ልክብ ኮም ሰብ እዩ ዝርጽ፡ ሓዲ ማይ ማይ ከልቢ ይረብ እዩ” ኣባል ብዘገለጸ ኣቡኡ ሃር፡

“እምይ ተግዳልኩም ብ ደኣ ከልቢ

ዘደፈቱ” እናተሃረ ተሃቢ፡ ኣቡኡ ከልቢ ዘይምናታዉ ኣሳዘኹ፡

ኣባል ሱዊ፡ “ብኻ ከልቢ ኣይፈቱን እዩ? ከልቢ ዘደፈቱ ሰብ ኣሉ ደዩ?” ጉሩ ኣሳራ ተሃቢ፡

ብርካ “ይርሙኻ እዩ፡ ብኻ ከልቢ ራጺመ ኣይፈቱን እዩ” መላሰ ብዘገለጸ ኣባል እናቐጸ፡

“ሕጂ ደኣ ኣባይ ኣሉ እቲ ከልቢ?” ኣባል ሓተተ፡

ደብዳቤ ካብ ኣብሓጎይ

ኣመልከተሉ፡

እቲ ናህም ዝሃል ዘኡ ሮማይ እዮን ጸጋማይ እዮን ጆሉ ኣብ ጉሩ ደማ ዝከጠቐለሉ ባይድ ሃር፡ ናህም ወደይ ሪጸሙ ደልላ ኣይበረኩ፡

ኣብ ሰባይ ሰባዘገገጠ ዝሰራ መልኡ ንዝደጃይቑ ዝነበሩ፡ ናህም ወደይ ግዳ ከፊቱ ክርጸደ ጀመሪ፡

“ናህም ወደይ እንታይ ደኣ ተረኽብ?” ነቲ ተጀለው ዝገረ ከፊሩ እናጠመተ ተሃቢ፡ ናህም ወደይ ዝሰራ ዝገደደደ ተሃቢ፡

“ወ. ዲቑ ኣብ . . ሓጎይ” ቃላቱ እናመጠጠ ተሃቢ፡ ብርካ ቃዝ ኮምዘዎ ደርድሩን እዩ፡

“ካብ ምንታይ ወደቅ?” ሕብደ ቀጸለኹ፡

ካብ ብሽሊታ ኮምዘወጃቑ ሪገጠ ሃር፡

“ካብ ብሽሊታ” ሕጂውን ሀደኣ ኣሉ ተሃቢ፡

“ካብ ብሽሊታ ደኣ ኮመይ ኣለዩ?”

“ምስ ካልያይ ተገራቢትና እናገደና እንገደ ኣብ ቀልቀል ዝውትና ወደቅና” ካብ ኣገሪቱ ንብንቱ ክፈሰስ ጀመሪ፡

“ዋይ ወደይ! እቲ ካልያይኽ ኣባይ ኣሉ? ደኣኻ ደዩ?” ናይቲ ካልያይ ደማ ኣተሓሳዘ፡

“ካልያይ ደኣ እዚ ኣብ ጉሩ ዘሉ እንጃይ ” ብምል ብጌራ ምልክት ገረገረ፡

ናብቲ ካልያይ ቀረብ፡ “እኡ ደማ ዝኮረፈ ኣይበረኩ፡ ከላ ጉሩ ብጠይጅ ተጀኑ፡ ጸጋማይቲ እዮን ሮማይቲ እዮን ጆሉ ገሩ ሃር፡ ደክሱ ሰባዘገገጠ ንኸላ ክሰራ ራብኸኩም፡ ክልኪም ተሃብኩም ሃር፡

ናብ ናህም ወደይ ተመላኸ፡ “ናህም ወደይ ክንደይ ማይ ክይገብረኩ ኣለኩም?”

ናህም “ብኩሕ ማይ ኣለዩ ኣብሓጎይ” መላሰሉ፡

ሰዎ!! ንዳኻ ደቀይ ኮመይ ቀረኽም? እሚ ደማ ኮሞይ ልሙድ ደብዳቤ ሰይዳልኩም ኣለኹም ሰፍይ ንዘበ!

ዝሰራ ሓሙስ ወደይ ተሰርኝ ደዊሉ ናብ ሓሊቡ ክመጽእ ሓረ፡

ሓሊቡ ዝተመሙ ዝርጽጽን ዝደግሱን ለእዞሽደ ኣለኹ፡

“ደኣኻ ዲኻ እዚ ወደይ?” ሓተትኩም ብገሃይ፡

“ደኣኻ እዩ ባ ናህም ካብ ብሽሊታ ወደቅ፡ ኣብ ሓሊቡ ኣና ዘሮ?”

“ሕራይ ቤል መጻሕፍ” ካብቲ ዝበርከዎ ቦታ ብሽሊታይ ተወጠሐ ብካደሊ እናረገጸኩ ሓሊቡ ብጸኸኩ፡ ንወደይ ደዊሉ ኣባይ ደክኩም ኮምዘወ. ሓተተ ናብቲ ቦታ ከደኸ፡

ኣብቲ ቦታ ብኩሕ ተሓምቲ ጽሚርጽ ኮመይ ወዳልኩም ምሕራፍ ወርጃልኩም? እናጠገኑ ናብቲ ናህም ወደይ ደክሱሉ ዝገረ ብጸኸኸ፡

ኣብታ ናህም ወደይ ዝገረ ሰላት ሰብ ሃር፡ ናህም ወደይ ኣዩይ ምዃኑ ሰብኣ፡ ዓርጋ ከሉም ኣደ እምርካ ገሙ ዝገደኹ ሃር፡

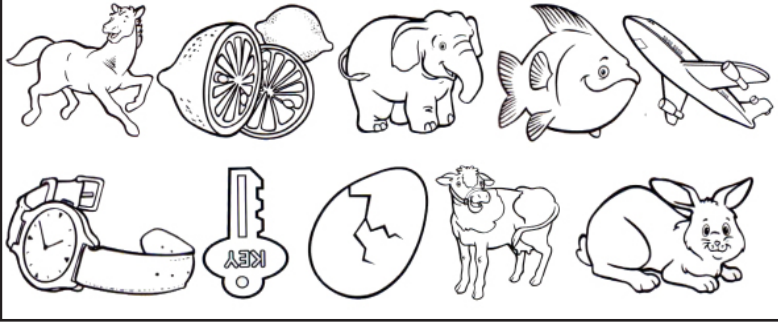
ንወደይ ደማ “ናህም ኣዩይ እዩ?” ናህም ክርጸደ ሓተትኩም፡

“ናህም እዚ እዩ” ብምል ናብ ሓዲ ሰብ

ካብ ተዋሂባ ዘላ ሰንጠረዥ ኣብ ታሕቲ ተዋሂቦም ዘለዉ ኣሳእል ርኽቡ፡ እትረኽቡዎ ቃላት ንትኹል፡ ንጋድም፡ ንሰያፍ፡ ትኹል ግምጣል፡ ጋድም ግምጣል፡ ሰያፍ ግምጣል ክኾኑ ይኽእሉ፡ ሰናይ ሰራሕ

ሰ	ያ	ዕ	ጽ	ም	ን	ሓ	ግ	ር	ም
ሰ	ፈ	ድ	ፍ	ቅ	ክ	ር	ል	ላ	ኢ
ማ	ም	ረ	ብ	ቫ	ቸ	ማ	ጽ	ዝ	ዝ
ን	ክ	ል	ሰ	ኡ	ቕ	ዝ	ው	ኣ	እ
ቲ	እ	ን	ቋ	ቀ	ሐ	ህ	ሰ	ዓ	ት
ለ	መ	ፍ	ት	ሕ	ህ	ጅ	ቐ	ህ	ለ
ፍ	ሕ	ኝ	ብ	መ	ት	ም	ሰ	ሚ	ና
ሰ	ለ	ሳ	ማ	ዊ	ሪ	እ	ን	ሰ	ተ
ፋ	ዓ	ን	ራ	ት	ፋ	ፍ	ሊ	ሞ	ን
ፍ	ሓ	ት	ዊ	ቸ	ነ	ት	ይ	ን	ቅ

ሓበሬታ ኣንብብቲ ዓምዲ ተርሙማ
ዝኸበርኩም ኣንብብቲ ጋዜጣ ሓዳስ ሕርትራ፡ ብፍላይ ዓምዲ ‘ተርሙማ’፡ ኣብዛ ዓምዲ ዝህልወኩም ኣበርክቶ፡ ርእይቶ፡ ነቐፌታ ኣብ ታሕቲ ብዘለ ቀጽሪ ሳንዱቕ ጸሰጣ ክትልእኩልና ከምእትኽእሉ ብትሕትና ንሕብር፡ እዛ ዓምዲ ናትኩም እያ” ተሳትፎኹም ንዕድም፡
ናብ ጋዜጣ ሓዳስ ሕርትራ
ዓምዲ ተርሙማ
ቍ.ሳ.ጸ 4336
ኣስመራ ኤርትራ

ነሰሲ. አቶ ዘርጋዎ ሃብቴ ተሸሰሲ. አቶ ከሰቲ ዘረጽኦ፣ ናይ ዝ ማኪና ዝበረኹ ቁጽሪ ሰሌዳ ER-1A4772; ቁጽሪ ቻሲ. 19476258 ዝኾነት ኣውቶጥላል ሻ/ዋን ሽይጡሉ፤ ሱዝ ከሰጋገሊይ ድዩ ስለ ዘየጸኣ ደጃዎላይ ስለዘበኡ፤ ን5/6/23 ተሸሰሲ ወይ'ውን ብኣጋጋ ወከል ቅሪቡ፤

Emails: mgilagaber2019@gmail.com and/or yosieftekeste90@gmail.com

ዎልክነት

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረአምላክ - ሳምራዊት መለስ

ሳለወደ ቤት-ፍርድ አስመራ አብ መገን ነሐሴ ኣቶ ዓብይዝ ወልደሰላሴ ተኸሰቲ 1ኣቶ ሃይለ ወልደሰላሴ ተጓዝኦ ናይ ሲቪል ክርክር ጉዳይ ኣቶ የሱፍ ሃይለ ወልደሰላሴ ብኣድራሻኡ ክርክቡ ሰበሰቡ ነብሲቲ ብገብግ ሓጻን ኣርገራ ተጽዋም ብኣብ ወይ ብኡጋዊ ወኪል ን30/5/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ። እንዘይቀረቡ ጉዳዮም ኣብዘወሉ ክረእ ምዃኑ ክፍልጥ።

ቤት-ፍርድ ዓዲ ንዕዳድ

ወ/ሮ ሉላ ኒጋሲ ኣርኢዮ ተጽዋኒ ኣቶ ጽጉሞት ኣብርሃ ተወልዶ ናይ ሓዳር ክሲ ተመሳሳይነት ሰበሰቡ ብኣብ ወይ ብኡጋዊ ወኪል ን26/5/23 ኣብ ቤፍ ቅረቡ። እንዘይቀረቡ ጉዳይ ኣብ ዘወሉ ክረእ ምዃኑ ክፍልጥ።

ኮማንዳ ቤት-ፍርድ ዞ/ዓንሰባ ዓዲ ተከላካን

ኣቶ የወን ገብረመድህን ሰበሰቡ ወደይ ገብረሂወት የወን ገብረመድህን ሰበሰቡ ኣብ ወረሳኡ ምዃኑ ደረጃዊ ሰበሰቡ ገብረመድህን ን22/5/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ኮማንዳ ቤት-ፍርድ ዓዲ ሽማግሌ

ወ/ሮ ሚካኤል ተክልኤል ሃብተጊዮርጊያ ሰበሰቡ ቤተይ የውሃክ ገብረጸባሰ ካሲ ስለ ዘወሉ፡ ግደ ናይ መጽሐፍ መሰረ ይተሓሰወሉ፡ 10 ደቅና ከኣ ወረሳ፡ ምዃኑም ደረጃዊ ሰበሰቡ ገብረመድህን ን28/5/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ኮማንዳ ቤት-ፍርድ ቡህትና

ወ-ዳሲ ኣብርሃም ማፍ፡ ሰበሰቡ ቤተይ ገብረሚካኤል ገብረጊዮርጊያ ምሽጉን ስለ ዘወሉ፡ ኣብ ምስ 6 ደቅ ወረሳ፡ ምዃኑም ደረጃዊ ሰበሰቡ ገብረመድህን ን25/4/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ኮማንዳ ቤት-ፍርድ ዓዲ ሞንጎቲ

ወ/ሮ ለተሚካኤል ጸጋይ ወ/ገብረኤል ተጽዋኒ ኣቶ ሰሙኤል ተወልዶ ኣርኢዮ ንፍትክ ምጽጻቕ ዘወሉ ክሲ ቀረብኦህ ሰበሰቡ ብኣብ ወይ ብኡጋዊ ወኪል ን23/5/23 ኣብ ቤፍ ቅረቡ። እንዘይቀረቡ ጉዳይ ኣብዘወሉ ክረእ ምዃኑ ክፍልጥ።

ኮማንዳ ቤት-ፍርድ ከተማ ሰንዓፊ

ወርቅ ቦርህ ባህል፡ ጸላይ ኣምሳይ ጋይም ገብረሂወት ሰበሰቡ ኣብ ምስ 2 ኣካታ ወረሳ፡ ምዃኑም ደረጃዊ ሰበሰቡ ገብረመድህን ን18/5/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ኮማንዳ ቤት-ፍርድ 01-06 ክረን

ኣቶ ኣሰራም ቢጌም ተክሎጊዮም ወላደና ቢጌም ተክሎጊዮም ወልደዝረኤልን ኣዳና ኣልማዝ

ዓንደመሳቱልን ሰበሰቡ ኣብ ዘወሉም ቀዋምን ተክሎጊዮም ንብረት ኣብ ምስ 2 ኣካታ ወረሳ፡ ምዃኑም ደረጃዊ ሰበሰቡ ገብረመድህን ን5/6/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ወ/ሮ ሚካኤል ናይዝ ገብረጸባሰ : ወላደትና ትብሉ ኣሸቕ ቢጌም ሰበሰቡ ኣብ ቀዋምን ተክሎጊዮም ንብረት ኣብ ምስ 2 ኣካታ ወረሳ፡

ምዃኑም ደረጃዊ ሰበሰቡ፡ ገብረመድህን ን5/6/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ቤት-ፍርድ ዓለቡይ ዓለብ

ወ/ሮ ሰሙኤል ሰይም ባህታ ኣደይ ሰንዓቲ ወልደሚካኤል ሰበሰቡ ኣብ ወረሳ፡ ምዃኑም ደረጃዊ ሰበሰቡ ገብረመድህን ን15/5/23 ኣብ ቤፍ ይቅረቡ።

ምልክታ ንደለይቲ ስራሕ

ትሓልፍ ገመል ህዝቡ መግዳዊ ብርሲ ማሕበር ስራሕተኛ ክጽጽር ሰበሰቡ፡

- 1.መደብ ስራሕ — ሓፊ ምሽጻር
 2. ደረጃ ትምህርቲ — ብድኅነት ብብዝሰ ኣድሚኒስትራሽን (Diploma Business Administration) ዝመረጽ
 - 3.ተምህር ስራሕ — ሓምሸት (05) ዓመት
 - 4.ብክሊ — ሓደ (1)
 5. ደሞዝ — ብምምሳ
 6. ቦታ ስራሕ — ፓራዳም ራዳር ኣሰመራ
- መተሓሰብ፡ ኣመልክቲ ሃሪዊ ኣገልግሎት ዝጸመ ወይ ዘይምልከቲ ምዃኑ መረጃ ይቅርቡ።
- ኣድላይ ሰዓት (CV) ሓዘኩም ኣብ ቤት ጽሕፈት ገመል ህዝቡ መግዳዊ ብርሲ ማሕበር ኣብ ፓራዳም ራዳር ጥቓ ቤት ትምህርቲ ጊደ ደረጃ ሓፊሽዎ ክተመልክቲ ንክበር።

ቤጽ ገህመቢማ

ብስራት ንኣንበብቲ መጽሓፍ

ካብ ደራሲ ዶ/ር ገብረህይወት ጠዓመ

... መቐጸልታ ቐድሚ ሕጂ ዝጸሓፎ መጽሓፍቲ፡ ሕጂ ድማ ክልተ መጽሓፍቲ

ብህሪያዊ ምክልኻል ባልዓት ተኸሊ

- ብዙሓት ክእላታት ዝገምገምዎ
- ሚ/ሕርሻ ንኸትሕተም ዝፍቀደላ
- ምስቲ ሚ/ሕርሻ ብምርምራዊ ፈተነታት ዘበጋግሶ ዘሎ እትሳነ . .

ጥቕሚ ኣትክልቲን መኣዛዊ ትሕዝቶኦምን

- እዋናዊ ባህላዊ ኣማጋግባኦምን/ፍወሳን
- ናይ ሃገርናን ደገን መበቆላዊያን ኣትክልቲ
- ብሚ/ጥዕናን ሕርሻን ደገፍ ዝረኽበት

ኣቐድመን ብደ/ር ገብረህይወት ጠዓመ ዝተጻሕፉም ብሓረስቶትን ኣንበብቲ ተቐባልነት ዝረኽባ

- ግብራዊ ምሕደራን ክንክን ጥዕና ደርሁ (2014)
- ግብራዊ ምሕደራን ክንክን ጥዕና ጸባ ከብቲ (2014)
- ህያብ ኢምነት ዘርእስታ (ልበወለድ 2019)

ንዝያዳ ሓበሬታ:-
07114911
ኣውገት
114918
ጋለሪ
126516
ደውሉ!

ዘና ወዳጅ

ሸዋት ተክለ

አብ አመጽ ክልተ 'AH-64 Apache' ገደብን ሂሳብተራት ድሕሪ ምግባሪ ወገኖቻን ከምእተቃወሙ ሰባሳባ ወገኖቻቶም ቤት-ጽሕፈት እታ ሃር (ፔንታጎን) ገለጾም።

እብን ሂሳብተራት ክሰራሰሩ ክልተ ወገኖቻቶም ሓዘን ከምዘበሉ ገደብ እብን ሰባሳባ ገለጾም። እብን ሰባሳባ ገለጾም።

አረጽታም፡

እብን ሂሳብተራት፡ ገደብ ሓዘን ክሰራሰሩ ወገኖቻቶም ሰባሳባ ወገኖቻቶም ቤት-ጽሕፈት እታ ሃር (ፔንታጎን) ገለጾም።

በቲ ሓደጋ ሰላሳ ካብቲ ወገኖቻቶም

ከምዘሞኑ ገደብ እብ ክሰራሰሩ እብን ሰባሳባ ወገኖቻቶም ሰባሳባ ወገኖቻቶም ቤት-ጽሕፈት እታ ሃር (ፔንታጎን) ገለጾም።

እብን ሰባሳባ ወገኖቻቶም ሰባሳባ ወገኖቻቶም ቤት-ጽሕፈት እታ ሃር (ፔንታጎን) ገለጾም።

ድማ አብ ወሽጠን ተሳታፊ ገደብ ካሕን ወገኖቻቶም ከምዘሞኑ ይገባናል።

አመራካ - ክልተ ሂሳብተራት ተጋጭየን

ባይቶ ጸጥታ ንጣሊባን ኮኒት

ባይቶ ጸጥታ ሕብረት ሃገራት ነቲ መሪ-ሕቲ ጣሊባን ኣብ ልዕሊ ስራሕተኛታት ደቂ-ኣጽሕፍ ኣፍጋኒስታን ኣጽዳቓዊ ዘለዉ ናይ ስራሕ እገዳታት ተሞላእ ድምጺ ከምዘገኙ ገለጸ።

በዚ ድማ ምምሕዳር ጣሊባን ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣጽሕፍ ታ ሃር ኣጽጎዎ ዘሎ እገዳታት ክልሉን እቲ ናይ ስራሕ ሃዋዒ ናብ ዘበር ክምለስ እቲ ባይቶ ጸወዲት ኣቕረበ።

እቲ ብሕብረት ኢማራት ዓረብን ጃፓንን ገዛዚ ውሳኔ ብ15 ኣዳት

ናይቲ ባይቶ ድገዩ ከምዘረገበዩ ዝገለጽ ዘለ።

ወኪልቲ ናይቲ ሃገራት እቲ ጣሊባን ኣጽዳቓዊ ዘሎ እገዳ ንመሳሰሉ ደቂ-ኣጽሕፍ ዘገኙ ምዃን ድሕሪ ምጽጻ፡ “ኣብ ታሪኽ ሕብረት ሃገራት ተራእዩ ዘራልየ” ብምል ገለጸ።

ኣምሳዪር ኢማራት ዓረብ ኣብ ሕብረት ሃገራት ላዕ ካሳቢ ቅድሚቲ ውሳኔ ኣብ ዝገበዩ መርሓ ካብቲ ባይቶ ወጸኡ ዝገኙ ካልኣት ልዕሊ 90 ሃገራት ውሳኔ

ብተባር ከምዘድግኦ ገለጸ።

እቲ ናይ ድገዩ ድምጺ፡ ቅድሚ ሓደስት መዓልታት ናይቲ ንኣፍጋኒስታን ብምልህት ካብ 1 ክሳብ 2 ማእከላዊ ኣብ ቀጠር ክደድ ተወጡ ዘሎ ኣህጉራዊ ኣኼባ እዩ ተዋህቦ።

ኣብቲ ኣኼባ ዋና ጉዳይ ሕብረት ሃገራት ኣንድገዮ ጉተረዝ ንኣሉያት ልኡኻት ዝተፈለሰ ሃገራት ብምጽጻ፡ ኣብ ጉዳይ ኣፍጋኒስታን ክዘዩ ምዃን እዩ ዝገለጸ ዘለ።

ምምሕዳር ጣሊባን ነቲ ኣብ ዝተፈላ ሓሕሰ ኣብ ልዕሊ ደቂ-ኣጽሕፍ ስራሕተኛታትን ተማሊሮን ኣፍጋኒስታን ዘመሓላፎ ናይ እገዳ ውሳኔ ኣብ መጀመርታ ናይዚ ወርሒ ዘተገብሩ ፖለቲካዊ ፖሊሲ ደረሰት ከምዘሎ እዩም ጸብጻቦት ዘመልከቲ።

እንተኾነ ጣሊባን ንመሳሰሉ ደቂ-ኣጽሕፍ ከምዘገኙ እቲ ዘሕላፍ ውሳኔ ድማ ኣኳ ወሽጣዊ ጉዳያት ሃሑ ምዃን እዩ ዘረዘረ።

ቻይናን ሃገራት ኤሲያን፡ ምትሕብባርን ከሓይላ ጸወዲት ቀሪቡ

ቻይናን ሃገራት ማእላይ ኤሲያን ምትሕብባርን ከሓይላ ማእላይ ጉዳያት ወጸኡ ቻይና ትን ጋጣ ጸወዲት ኣቕረበ።

እቲ ማእላይ ዚ ጸወዲት ዘቕረበ ነቲ ንመዓል ራብዓይ ግዜ ኣብ ከተማ ሸኣን ኣብ ዝተፈጸመ ዋሳ ማእላይ ጉዳያት ወጸኡ ብደረጃ ኣራመጸ ድሕሪ ምምራሕ እዩ።

ኣብቲ ዋሳ ማእላይ ጉዳያት ወጸኡ ክከሰቱ ከርገሲቱ ታጃቢታን ኣብዘከሰቱ ታጃቢታን ከምዘተሳተፉ ጸብጻቦት ሓብሮም።

ቻይናን ሃገራት ማእላይ ኤሲያን ሓላዊ ወጸኡ ዘለዎን ገረዝቲን መጻርኽቲን ሃገራት ምዃን ዝገለጸ ማእላይ ትን ክልተኣዊ ምትሕብባርን ብኣ ለምዓን እዩም ሸኣቲ መሪሕቲ

ሃገራት ታሪካዊ ገረዝቲ መዘገብ ከምዘሎ ሓብሮ።

ቻይናን ሃገራት ማእላይ ኤሲያን ኣብ ዝተፈላ ዓመት ስነ-ተግባራዊ ገምገማታት ካብ ዝጀመሩ ንደረጃ ኣብ መገን ክልተኣን ወጽኦ ዘሎ ምትሕብባርን ከምዘገለጸ እቲ ብደረጃ ወሲኹ ኣረጸኡ።

እኹ ወሲኹ ዓለምና ናብ ሓደሻ ናይ ምርኮርን ለውጥን ዘመን ኣብ እትኣተውሉ ዘለ እዋን እብን ሃገራት ኣብ ክልተኣዊ ራብሓታት ዝተመርኮሰ ሓድሕዳዊ ምድሃዊ ክቕጽላ ጸዋ።

ማእላይ ጉዳያት ወጸኡ ሃገራት ማእላይ ኤሲያ ብመደብን ኣብቲ ዞን ዘቕዩ ለምን ልምትን ንምርጋጽ፡ ሃገራትም ምስ ቻይና ዘለዎን ምውህድ ከሓይላ ምዃን ገለጾም።

‘ዘበረኽ ድንድል መንገዲ ባቡር፡ ንሰራሕ ክፋት ክኸውን እዩ’ ተባሂሉ

ኣብ ማእላይ ኣኩራኻሪ ዞን ካሽግር ተኒጽ ዝርከቡ ብደረጃ ዓለም ዘበረኽ ምዃን ዝተገልጸ ድንድል መንገዲ ባቡር ኣብ ቀሪባ ኣዋርሕ ንኣገልግሎት ክፋት ክኸውን ምዃን ተገለጸ።

እቲ ኣብ ልዕሊ ናብ ቸናብ ዝተሃንጸን ኣብ ኣጋ ምዘዞም ዝርከቡን ድንድል፡ 1,315 ሜትር ንውሓትን 359 ሜትር ብራሽን ከምዘለዎ ዝገለጸ። እዚ ካብቲ ኣብ ፓሪስ - ርእሱ ከተማ ፈረንሳ ዝርከብ ‘ግምቢ ኤፍል’ ዝብርኽ ምዃን ዝተገልጸ ድንድል፡ ነቲ ዞን ምስቲ ኣብ ህንዲ ዝርከብ ሰራሕ መርሰብ መንገዲ ባቡር ህንዲ ዘራኽብ እዩ።

እዚ ብ168 ሚሊዮን ዶላር

ወጸኡታት ዝተሃንጸ ድንድል፡ መቐጸልታ ናይቲ ኣብ 1999 ዝተጀመረ - ንቐንዲ ከተማ ናይቲ ዞን (ሰሪናጋር) ምስ ህንዲ ንምትእሳር ዝገለመ ፕሮጀክት ምዃን ይገለጽ።

ማእላይ መንገዲ ባቡር ህንዲ ኣሸዊኒ ካሸዊኒው ኣብ ዝሃበ ሓበሬታ፡ ኣብ ዝተፈላ ወርሒ ነቲ ድልድል ኣብ ዝወገሰ ዝበረ እዋን እቲ ቦታ ብተደጋጋሚ ብምትእሳር መሬት ከምዘጥቃፅ ድሕሪ ምግለጽ፡ መሰርሕ ህንጽቲ ንክፍሊ መንገዲ ባቡር ህንዲ እቲ ዝገበደ ናይ ምህንድስና ብድሆ ምጥፋ ኣረጸኡ።

እቲ ድንድል ብርቱዕ ንኣሰን

ልዑል መጠን ምትእሳር ምድርን ዝጸወር ኩይት ከምዘተሃንጸ ድማ እቲ ብደል-ሰልጣን ወሲኹ ኣመልከቲ።

ኣብ ህንጽታቲ ድንድል ኣማኢት መሃንድሳትን ብኣሸሓት ዝቐጽሩ ሰራሕተኛታትን ከምዘተሳተፉ ዝጠቐሱ ጸብጻቦት፡ መሰርሕ ህንጽቲ 20 ዓመት ከምዘወሰደ ይገልጽ።

ኢንዱስትሪ - ብሓደጋ ጃልባ ህይወት ሰባት ጠፊኡ

ኣብ ምዕራባዊ ክፍል ኢንዱስትሪ ተሳታፊ ጃልባ ንግዲ ክገባ ድሕሪ ምግልጥ ብውሕዱ 11 ሰባት ከምዘሞኑ ተገለጸ።

ኣብታ ጃልባ ኣሰታት 74 ሰባት ተሳታፊት ከምዘጠፉ መዘገብታም ግዳያት ድማ ቀልፅ ሰባት ምጥርምን ጸብጻቦት የረድኡ።

ሰራሕተኛታት ህይወት ኣድሕን ናይታ ሃር ብዘደድም ንጥፈታት 62 ሰባት ከምዘደሉ ዝጠቐሱ እዩም ጸብጻቦት ደገዩ ዘይተረገበ ሓደ ሰብ ብምህወ፡ ቀጽሪ ምወታት ከይደድ ሰባት ከምዘሎ ወሲኹም ኣመልከቲ።

ልክዕ ቀጽሪ ተሳታፊት ንጽር ብዘይምዃን፡ ካልኣት ደገዩም ዘይተፈለገ ሰባት ውሳኔ ክህልዉ ከምዘገኙ ይገለጽ ዘለ።

ኣብ 2018 እውን ኣብ ደሴት ሰማትራ - ኢንዱስትሪ ኣብ ዝርከበ ሓደ ካብቲም ዝገለጹ ቀላዊት ዓለምና ሓደጋ ምጥሓል ጃልባ ኣጋጠሙ ከምዘበረ ከምዘበረ ድማ ልዕሊ 150 ሰባት ከምዘሞኑ ይገባናል።

ብኣሰታት 17 ሽሕ እኩሳት ደሴታት ዝቐመጥን ኣብ ደቡባዊ ምዕራብ ኤሲያ እትርከብ ኢንዱስትሪ ብሃንዚ ዘለዋ ልሕሊት ደረጃታት ድሕነት ሓደጋታት ባሕሪ ብተደጋጋሚ ከምዘረጸጸ እዩ ዝገለጸ።

